S.C. "LUXGAZ" S.R.L.
Licența, ser. A MMII, nr. 002447 din 15.04.2011

Obiect Nr. 225/2023

MEMORIU DE SINTEZĂ

„Cercetarea și Actualizarea

Plan Urbanistic General al or. Rezina

(inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia)

raionul Rezina, Republica Moldova„

Volumul I

Piese scrise

Beneficiar: Primăria or. Rezina

Elaborat: S.C. "LUXGAZ" S.R.L.

Decizie: nr 9/10 din 8 decembrie 2023

Chişinău, 2024

BODEROU MATERIALE:

I. PIESE SCRISE

Volumul I. Memoriu de sinteză

Volumul II. Memoriu general

Volumul III. Regulamentul local de urbanism

II. PIESE DESENATE

Volumul IV. Piese desenate

No.	CONTINUTUL	NOTA
1	Date generale	
2	Încadrarea în teritoriu Sc. 1:25 000	
3	Zonificarea teritoriului. Situația existentă s. Bosernita Sc. 1:5000	
4	Zonificarea teritoriului. Situația existentă s. Ciorna Sc. 1:5000	
5	Zonificarea teritoriului. Situația existent or. Rezina Sc. 1:5000	
6	Zonificarea teritoriului. Situația existentă s. Ciorna Sc. 1:5000	
7	Situația existentă. Disfuncționalități și priorități or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
8	Situația Hidrogeotehnică Sc. 1:10 000	
9	Reglementări. Zonificarea teritoriului s. Bosernita Sc. 1:5 000	
10	Reglementări. Zonificarea teritoriului s. Ciorna Sc. 1:5 000	
11	Reglementări. Zonificarea teritoriului or. Rezina Sc. 1:5 000	
12	Reglementări. Zonificarea teritoriului s. Stohnaia Sc. 1:5 000	
13	Unități teritoriale de referință (UTR) or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
14	Reglementări. Căi de comunicație și transport or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
15	Reglementări. Alimentare cu gaze naturale or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
16	Reglementări. Alimentare cu apă și canalizare or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
17	Reglementări. Alimentare cu energie electrică, telefonie, televiziune, energie termica or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
18	Obiecte de utilitate publică or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
19	Reglementări. Circulația terenurilor or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
20	Reglementări. Zone industriale or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
21	Reglementări. Zone comerciale or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
22	Reglementări. Zone de recreere or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	
23	Reglementări. Protecția mediului or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) Sc. 1:10 000	

III. VARIANTA ELECTRONICĂ

CUPRINS

INTRODUCERE 5
TERMENI DE REFERINŢĂ 7
DATE GENERALE DESPRE OR. REZINA, S. BOȘERNIȚA, S. CIORNA, S. STOHNAIA 8
SCURT ISTORIC AL LOCALITĂȚII 9

I. COOPERAREA TERITORIALĂ

1.1 Încadrearea în teritoriu 11
1.2 Zonificare teritoriului. Situația existentă 12
1.3 Disfuncționalități și priorități 13
1.4 Propuneri de proiect 14

II. SITUAȚIA HIDROGEOLOGICĂ

2.1 Cadrul natural 15
2.2. Aprecierea favorabilității terenurilor pentru construcții 16

III. DEMOGRAFIA

3.1 Situația existentă a populației or. REZINA 17
3.2 Efectivul și dinamica populației satelor Ciorna, Boșernița și Stohnaia 18
3.3 Structura populației după vârste 20
3.4 Structura populației după sexe 22
3.5 Densitatea populației 23
3.6 Tendințe de dezvoltare 23

IV FONDUL LOCATIV

4.1 Fondul de locuințe 27
4.2. Tendințe de dezvoltare 27

V SERVICII PUBLICE

5.1 Autoritățile Administrației publice locale 27
5.2 Instituții de educație 27
5.3 Obiective ocrotirii sănătăţii 28
5.4 Intituții de cultură 28
5.5 Obiective de patrimoniul construit 29
5.6 Zone de agrement și sport 31
5.7 Deservirea comunală 32
5.8 Tendințe de Dezvoltare 32

VI POTENȚIALUL ECONOMIC

6.1 Comerț și servicii 33
6.2 Finanțe și bănci 33
6.3 Turismul 34
6.4. Tendințe de dezvoltare 34

VII ORGANIZAREA ZONEI INDUSTRIALE

7.1 Situația existentă 35
7.2 Tendințe de dezvoltare 35

VIII INFRASTRUCTURA EDILITARĂ

8.1 Alimentarea cu gaze naturale 35
8.2 Alimentarea cu energie electrică 35
8.3 Alimentarea cu apa potabilă și rețeaua de canalizare 36
8.4 Salubrizarea teritoriului 37
8.5 Telecomunicații 38
8.6 Tendințe de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitară 38

8.7 Căi de comunicații și transport 38
8.8 Tendințe de dezvoltare 39

IX PROTECȚIA MEDIULUI

9.1 Analiza stării actuale a mediului 41
9.2 Condițiile și resursele naturale a teritoriului examinat 41
9.4 Hidrografia 43
9.5 Gestiunea deșeurilor solide 45
9.6 Evaluarea stării existente a mediului 45
9.7 COMPLEXUL DE MĂSURI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI 48
9.7 Prognoza situației mediului ambient 50
9.8 Tendințe de dezvoltare 52

ANEXE. MATERIALE SUPORT

ANEXA 1 54
ANEXA 2 57

INTRODUCERE

Proiectul **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** a fost elaborat de „LUXGAZ” în parteneriat cu autorităţile publice locale – Consiliul local şi Primăria or. Rezina, în baza contractului, Temei-Program și Deciziei privind elaborarea Planului Urbanistic General pentru orașului Rezina.

Scopul principal al lucrării este fundamentarea şi elaborarea proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** în conformitate cu legislaţia în vigoare. Aceasta este documentaţia de bază elaborată pentru întreg teritoriu or. Rezina inclusiv pentru toate teritoriile necesare funcţionării şi dezvoltării acesteia.

Proiectul dat s-a elaborat pe un termen de 10 ani, adică pe perioada anilor 2024 - 2034. În Planul Urbanistic General se analizează posibilitatea de dezvoltare a structurii teritorial - planimetrice pe o perspectivă de lungă durată.

Lucrarea a fost elaborată conform exigenţelor ”Instrucţiuni privind conţinutul, elaborarea, avizarea şi aprobarea documentaţiei de urbanism şi amenajarea teritoriului”.

Procesul de elaborare al studiului diagnostic a fost realizat de către membrii Comitetului de Dezvoltare Locală, creat la etapa inițială de demarare a proiectului. În cadrul elaborării analizei situației socio-economice au fost realizate studii direcționate către:

- poziția fizico-geografică;
- demografia, resursele umane şi piaţa muncii: evoluţia populaţiei şi a resurselor umane, analiza pieţei muncii;
- cadrul socio-economic;
- dezvoltarea generală socio - economică: agricultura şi creşterea animalelor, industria, serviciile, turism şi agroturism;
- infrastructura fizică: infrastructura de transport, infrastructura de utilităţi, infrastructura de construcţii;
- infrastructura de educaţie şi cultură;
- infrastructura de sănătate şi servicii sociale;
- mediul înconjurător: descrierea generală a problemelor de mediu înconjurător şi surse majore de poluare.

Analiza cuprinde informații privind factorii de atractivitate a orașului și a satelor din componența lui, tendințe și riscurile de dezvoltare.

Activitățile derulate pentru elaborarea analizei au cuprins:

- actualizarea datelor existente de dezvoltare;
- identificarea problemelor/disparităților sectoarele legate de stadiul de dezvoltare a or. Rezina și satelor din componența lui;
- analiza tendințelor de dezvoltare a orașului Rezina și satelor din componența lui;; identificarea posibilităților de cooperare cu comunitățile limitrofe.

În baza rezultatelor obținute și prin analiza tendințelor de dezvoltare au fost elaborate concluzii,

recomandări pentru strategia de dezvoltare 2024-2034.

În conformitate cu aceste documente, „LUXGAZ" urmează să efectueze și să prezinte partea grafică și scrisă a proiectului **"Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova".**

Planul urbanistic general este documentul coordonator în dezvoltarea armonioasă a tuturor componentelor teritoriului comunei - centrul administrativ public, teritoriul rezidenţial, zonele de producere şi agrement, obiectivele prestări servicii şi infrastructurii tehnico-edilitare, stabileşte parametrii principali al potenţialului socio-economic, prevede direcţiile şi volumul utilizării resurselor naturale şi reglementează zonarea funcţională a teritoriului - ca temei pentru utilizarea optimă a acestuia cu respectarea cerinţelor de protecţie a mediului.

DATE GENERALE

1. Suportul topografic sc. 1:10 000;
2. Date iniţiale prezentate de Primăria or. Rezina și a satelor din componența lui;
3. Caiet de sarcini privind elaborarea documentaţiei urbanistice, aprobată de primăria or. Rezina.
4. Tema-program privind elaborarea proiectului.
5. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Rezina pentru perioada 2022-2030.
6. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A ORAȘULUI REZINA RAIONUL REZINA (2022-2029)
7. Programul de Revitalizare Urbană a orașului Rezina pentru anii 2020-2023
8. Sarcina sanitară nr. 07-05/789 din 24.11.2023 (vezi Anexe)
9. Scrisoare Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică privind Lista obiectivelor industriale periculoase, nr. 460/23 din 13.12.2023 (vezi Anexe)
10. Aviz informativ nr. 1049/04 din 05.12.23 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, privind lipsa sau existența substanșelor minerale utile în limitele or. Rezina, inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia.
11. Aviz informativ Nr. 17/2/20/2024 din 09.02.24, Agenția de Mediu privind prezentarea indicatorilor calității apelor de suprafață pentrui r. Nistru și a r. Ciorna în regiunea s. Ciorna, Boșernița și Stohnaia.
12. Studiu de Fundamentare General "Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s.Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova"

BAZA LEGISLATIVĂ ȘI NORMATIVĂ

1. Legea nr.835-XIII din 17.05.1996 privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului.
2. Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecţia mediului înconjurător.
3. Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.
4. Legea nr. LP1530/1993 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor
5. Legea nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor.
6. Legea nr.11 din 02.03.2017 privind evaluarea strategică de mediu.

7. Legea nr.116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.
8. Legea nr.10-XVI din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.
9. Legea nr.160 din 12.07.2007 a energiei regenerabile.
10. Legea nr.851 din 29.05.96 privind expertiza ecologică.
11. Legea nr.411 XII din 28.03.1995 a ocrotirii sănătății.
12. Legea nr.1422-XIII din 17.12.97 privind protecția aerului atmosferic.
13. Legea nr.509-XIII din 22.06.1995 a drumurilor
14. Legea nr. 239 din 08.11.2007 a regnului vegetal.
15. Legea nr.105 din 02.06.2005 cu privire la grădinile botanice.
16. Legea nr. 591 din 23.09.1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane şi rurale.
17. Legea nr. 1102-XIII din 06.02.97 cu privire la resursele naturale.
18. Legea Nr. 509 din 22-06-1995 drumurilor*
19. Codul silvic nr.887 din 21.06.1996.
20. NCM C.01.09-2012. Amenajarea terenurilor fondului forestier de recreere. Construcții provizorii. Cerințe generale.
21. NCM B.01.03:2016 Sistematizarea teritoriului si localităţilor Instrucţiuni privind conţinutul, principiile metodologice de elaborare, avizare şi aprobare a documentaţiei de urbanism şi amenajare a teritoriului.
22. NCM B.01.05:2019 Urbanism. Sistematizarea şi amenajarea localităţilor urbane şi rurale
23. NCM E.04.02:2014 Protecția contra zgomotului.
24. NCM G.03.02:2015 Reţele şi instalaţii exterioare de canalizare
25. NCM G.03.01:2017 Instalaţii şi reţele de alimentare cu apă şi canalizare. Staţii de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale.

TERMENI DE REFERINŢĂ

Elaborarea proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** s-a realizat fiind respectate prevederile Legii nr. 835 din 17.05.1996 „privind Principiile Urbanismului şi Amenajării Teritoriului”, Hotărârii de Guvern nr. 626 din 18.09.1992 „despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de elaborare, avizare şi aprobare a Planurilor Urbanistice Generale ale localităţilor din Republica Moldova”, precum şi practica internaţională avansată în domeniul Planificării Dezvoltării Urbane.

Procesul de elaborare a proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** include etape şi activităţi distincte ghidate de prevederile documentelor metodologice naţionale în domeniul construcţiilor, urbanismului şi amenajării teritoriului, Tema - Program, precum şi Ghidul privind Planul de Dezvoltare, elaborat pentru proiectarea şi implementarea Planurilor Urbanistice Generale în Republica Moldova.

Metodologia de elaborare a proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** include următoarele etape și activități:

Etapa 1: **Elaborarea Auditului situaţiei existente**.

Auditul reprezintă analiza profundă a situaţiei existente în domeniul economic şi demografic, identificarea relaţiilor funcţionale din teritoriu, evidențierea disfuncţionalităţilor şi priorităților ecologice, hidrogeotehnice, urbanistice, culturale prin formarea concluziilor desfășurate și elaborarea măsurilor concrete privind dezvoltarea comunei.

Etapa 2: Definirea viziunii şi obiectivelor strategice de dezvoltare.

Formularea viziunilor şi obiectivelor strategice vor fi rezultatul unui proces de discuţii în cadrul cărora vor fi analizate: prognozele demografice şi de dezvoltare socio-economică, stabilite previziunile dezvoltării de viitor a comunei şi direcţiile sectoriale de dezvoltare.

Etapa 3: Audieri publice ale documentelor elaborate.

Beneficiarul înaintează versiunea documentației urbanistice elaborate, pentru avizare, către organismele centrale si teritoriale, conform listei din Tema-Program și organizează dezbateri publice.

Etapa 4: Definitivarea PUG şi înaintarea spre aprobare de către Consiliul Local.

PUG urmează a fi definitivat conform recomandărilor evenimentelor publice organizate. Documentaţia finală va fi pregătită şi înaintată Consiliului Local spre aprobare. Odată cu aprobarea, PUG devine documentul oficial de reglementare a domeniului de urbanism şi amenajare a teritoriului orașului Rezina.

DATE GENERALE DESPRE OR. REZINA, S. BOȘERNIȚA, S. CIORNA, S. STOHNAIA

Denumirea:	Orașul Rezina
Data atestaării:	5 februarie 1495
Poziția geografică:	Latitudinea : 47.7491683959960940 Longitudinea: 28.9622230529785160
Suprafața totală:	3351,83 ha
Intravilan:	or. Rezina : 492,35 ha sat. Boșernița : 70,33 ha sat. Ciorna: 85,93 ha sat. Stohnaia: 103,2 ha
Extravilan:	2600,02 ha
Numărul de locuitori:	12.900
Primarul satului:	Simion Tatarov
Adresa juridică:	Orașul Rezina, r-nul Rezina Republica Moldova

Denumire	Nr de locuitori
Or.Rezina	10196
s. Ciorna	1202
s. Boşerniţa	446
s. Stohnaia	717

SCURT ISTORIC AL LOCALITĂȚII

Secolul XV-lea, în perioada lui Alexandru cel Bun (1400-1432) satul Rezina era în proprietatea boierului Negrea, prin care apoi o transmite prin moșie, iar Toader, pisarul cumpără acest sat cu 70 de zloți tătărești de la niște veri de-ai lui.

Orașul Rezina a fost atestat documentar de la 5 februarie 1495, Informația vine din timpul domniei lui Ștefan cel Mare, când un oarecare diac Matei scria la Iași că se vinde „...un sat pe Nistru, la gura Rezinei, lîngă moșia satului Țareuca, unde a fost Alexa, vataman...".

Denumirea or. Rezina a preluat hidronimul Rezina, care la rândul său ar avea la bază numele proprietarului unei moșii pe care curgea râuleţul respectiv – Răzanu.

Pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea Rezina este calificată ca târg, pentru ca în secolul al XIX-lea localitatea să devină centru de volost.

În localitatea Rezina, anul 1870, locuiau 1752 de locuitori, apoi peste 5 ani locuitorii s-au redus la 1444, aceasta a fost influențat de inundația masivă a localității în februarie 1871, în urma căruia au fost distruse 144 de gospodării. Conducerea zemstvei a întreprins unele măsuri și, către 1876 nr, gospodăriilor din Rezina au crescut pînă la 271, iar suma imobiliară a rezinenilor servea drept bază pentru achitarea impozitelor.

Comuna Rezina devine un centru de comună și plasă dupa anii 1925 cînd zemstvele au fost desființate complet ți s-au format prefecturile ți subprefecturile de județ, iar fiecare județ era împărțite în plase, care ulterior erau alcătuite din commune și comenele din sate. În componența plasei Rezina erau 43 de sate. În componența comunei intrau localitățile: Boșerniţa, Ciorna, Rezina-sat, Rezina-tîrg, Stohnaia, unde comuna se bucura de o autonomie largă. În administrația comunală principala figură era primarul. În Rezina-sat erau 120 de clădri, 120 de menaje, o moară cu benzină, școala primară mixtă. Rezina- tîrg dispunea de 749 de clădiri de locuit, 1029 de menaje, o gospodărie boierească, 3 cariere de piatră , un atelier de pielărie, o fabric de bere, o moară cu aburi, 3 mori cu apă, o școală primară mixtă, un liceu mixt, 2 școli de meserii, o biserică ortodoxă, 6 sinagogi ș.a. În satul Boșerniţa erau 106 clădiri locuite și 140 de menaje, 3 mori de apă, poștă rurală.

În satul Ciorna erau 249 de clădiri de locuit și 300 de menaje. În localitate funcționa o carieră de piatră, 2 modri de apă, o școală primară, o biserică ortodoxă, poșta rurală.

În Stohanaia erau 155 de clădiri locuite, 146 de menaje., o gospodorie boierească, o moară de apă, o școală primară, o biserică ortodoxă, poșta rurală, 2 cîrciume.

În anul 1935 comuna rurală Rezina din judeţul Orhei a primit statutul de comună urbană. Începând cu anul 1940, în urma ocupării Basarabiei de către URSS, a devenit centrul administrativ al raionului cu același nume.

Oraşul Rezina îşi are stema şi drapelul propriu, aprobate de Consiliul Orăşenesc în anul 1998 (imag 1). Stema a fost aprobată prin decret legal, după transformarea comunei din rurală în urbană. Blazonul Rezinei avea următoarea descriere "Pe un scut roșu o biserică de argint cu două turnuri, așezată în profil pe o coroană murală de argint cu trei turnuri, care simbolizează ctitoria veche moldovenească " (Monitorul oficial, 1936, nr 268, 17 noiembrie).

Oraşui Rezina este amplasat pe 3 terase, unite cu trepte care coboară în serpantină printr-un masiv pitoresc împădurit din centrul urbei până pe malul Nistrului.

Urbea este flancată de 3 canioane adânci cu peisaje impresionante de o frumuseţe rară şi o atracţie turistică de valoare. Dezvoltarea social-economică a oraşului se accelerează odată cu construcţia fabricii de ciment. Orașul dispune de o infrastructură bine dezvoltată: 2 licee teoretice, 4 grădiniţe de copii, Palatul raional de Cultură, Şcoala de Muzică, Şcoală de Arte Plastice, Şcoala Sportivă, o Şcoală Profesională Polivalentă, 4 biblioteci publice, Spitalul Raional, Centrul medicilor de familie, peste 20 de organizaţii nonguvernamentale, 4 biserici ortodoxe şi alte confesiuni religioase, prestări de servicii care permite îmbunătășirea vieții locatarilor atît la

nivel intelectual cît și viața de zi cu zi. Pe lîngă aceasta orașul dispune și de o zonă pitorească, pe malul Nistrului care permite atragerea turiștilor, obiective turistice sunt: Complexul monumental "Piatra de Timelie" care cuprinde următoarele monumente istorice: "Monumentul închinat grănicerilor Companiei VIII Rezina și eroilor căzuți în primul război mondial", "Stela Piatra de Timelie", datat în anul 1995, Capela "Acoperământul Maicii Domnului" înaugurată pe 14 octombrie 1995, "Bustul lui Mihai Eminescu", "Monumentul Regelui Ferdinand I", "Monument în memoria a 123 consăteni cazuți în 1941-1945", "Bustul lui Alexei Şciusev (1873-1949)", "Fîntîna Ardelenilor 1941", Stela Arheologică "Cetăţuia getică sec. IV-III î. Hristos".

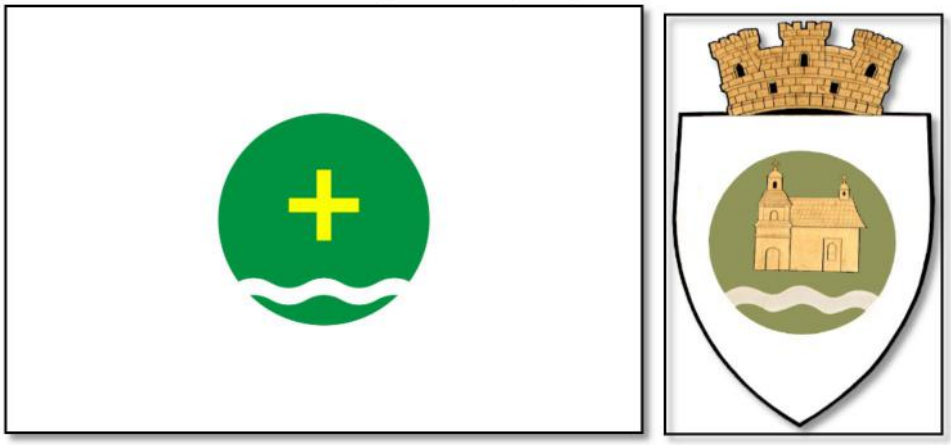

Imagine 1 Stema și Drapelul or. Rezina

În componenţa oraşului intră 3 suburbii: Ciorna, Boşerniţa şi Stohnaia.

Ciorna

Satul Ciorna, situat în nordul orașului Rezina, a fost inițial numit Valea Neagră, posibil în onoarea primului său locuitor, Pan Negrea. Numele a fost ulterior preluat de la pârâul Ciorna. Prima atestare documentară a avut loc pe 14 martie 1611, când Gheorghe Veveriță a vândut părțile sale din sat lui Ilie Băcioc pentru 300 de taleri.

În 1871, la Ciorna s-a deschis un spital cu 16 paturi, iar în 1872 o școală de alfabetizare cu 61 de elevi. La începutul secolului XX, satul avea 143 de gospodării și 849 de locuitori.

Între 1950 și 1954, construcția hidrocentralei de la Dubăsari a dus la inundarea unor localități, iar Ciorna a fost strămutată și s-a contopit cu orașul Rezina.

Boșerniță

Primele atestări documentare ale localității Boșerniță datează de la finele secolului al XVI-lea, în anii 1592-1593, când Aron Vodă întărea satul Mănăstirii Galata, dedicat muntelui Sinai, sub denumirea de Borcești: „Am dat și am întărit Sfintei mănăstiri de la Sinaia acest sat Borcești pe Cernavodă și cu mori ce sunt în ținutul Sorocii pe Nistru…". Acest sat a fost dăruit mănăstirii de mitropolitul Gheorghe Movilă și frații săi, Ieremia și Simion.

Domnitorii Radu Mihnea (1616), Gaspar Grațiani (1619) și Miron Barnovschi (1628) au confirmat stăpânirea mănăstirii Galata asupra satului. În 1661, călugării de la mănăstire s-au judecat pentru o moară din Borcești cu Miron Costin, dar au câștigat procesul bazându-se pe documente vechi. Până în 1875, numărul gospodăriilor a ajuns la 59, iar populația la 180 de locuitori.

Stohnaia

Stohnaia este un sat care face parte din orașul Rezina, situat în raionul Rezina. Localizat pe malul drept al râului Nistru, satul se află la sud de orașul Rezina, la o distanță de aproximativ 2 km de satul Saharna.

Un element important al satului Stohnaia este biserica ortodoxă cu hramul „Nașterea Maicii Domnului", un lăcaș de cult ce servește comunitatea locală. De asemenea, pe teritoriul satului se află Penitenciarul NR-17, o instituție de detenție. Această amplasare strategică face din Stohnaia

un loc de interes atât din punct de vedere religios, cât și social.

I. COOPERAREA TERITORIALĂ

1.1 Încadrearea în teritoriu

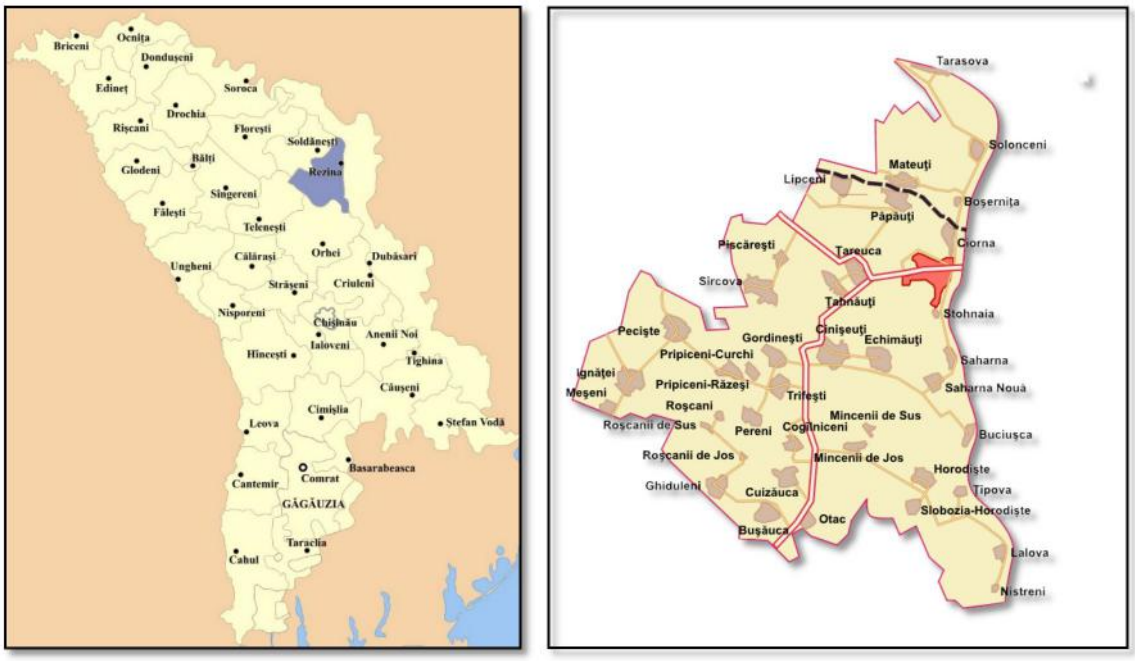

Figura 1.1.1 Încadrarea în teritoriu: a) Republica Moldova, b) Raionul Rezina

Orașul Rezina, împreună cu satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, face parte din raionul Rezina. Primăria orașului Rezina se află la latitudinea 47.7491, longitudinea 28.9622 și la o altitudine de 147 metri față de nivelul mării.Situat în partea de nord-est a Republicii Moldova, orașul se află pe malul drept al râului Nistru, la aproximativ 100 km distanță de municipiul Chișinău, în Nord-Estul Europei. Această poziționare geografică îi conferă orașului Rezina un rol important în regiune, atât din punct de vedere economic, cât și cultural.

Satul Ciorna este situat în emisfera nordică a orașului Rezina, pe malul drept al râului Nistru, la gura afluientului Ciona. Această localitate beneficiază de o poziție geografică favorabilă, care îi permite accesul rapid la resursele naturale și la căile de transport importante. La nord de satul Ciorna se află satul Boșernița, cu o suprafață de 0,84 km pătrați, adăugând astfel diversitate și interacțiune în această zonă.

În emisfera sudică a orașului Rezina se află satul Stohnaia, care completează peisajul local și contribuie la identitatea regională.

Intravilanul orașului Rezina este traversat de importante căi de transport care facilitează mobilitatea și conectivitatea. Drumul național R20, ce leagă Bălți de Rîbnița, reprezintă un traseu principal pentru transportul de mărfuri și persoane.

De asemenea, drumurile regionale G42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă) și G41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșernița-Rezina-R9) oferă conexiuni esențiale între diverse localități din regiune. Aceste rute contribuie la dezvoltarea economică și socială a zonei, facilitând accesul la piețe și servicii.

În plus, orașul Rezina dispune de drumuri locale, precum L208 (drumul de ocolire a orașului Rezina) și L205 (G41-Mateuți-Boșernița), care asigură legături rapide între diferitele cartiere și satele adiacente. Această rețea de căi de acces bine dezvoltată sprijină nu doar transportul, ci și dezvoltarea infrastructurii locale, contribuind astfel la îmbunătățirea calității vieții pentru locuitorii din zonă.

1.2 Zonificare teritoriului. Situația existentă

Bilanțul teritorial existent

Nr.	Zona funcțională	Or. Rezina		Sat. Ciona		Sat. Boșerniţa		Sat. Stohnaia	
		Suprafața	%	Suprafața	%	Suprafața	%	Suprafața	%
1.	Zona centrală	23,72	4,81	1,2	1,16	---	---	6,06	10
2.	Zona pentru construcții	52,91	10,74	2,97	2,87	3,72	5,31	3,95	3,82
3.	Zona de locuințe cu regim mic de înălțime	120,31	24,43	52,12	50,50	26,03	37,16	29,72	2,87
4.	Zona caselor de locuit colective	11,11	2,25	0,43	0,42	---	---	---	---
5.	Zona spaţii verzi, parcuri scuaruri, terenuri sportive	31,143	6,32	---	---	---	---	0,62	0,60
6.	Zona accese (străzi, drumuri)	64,63	13,12	6,65	6,43	3,42	4,88	6,61	6,40
7.	Zona suprafețe acvatice	1,054	0,21	--	---	---	---	0,05	0,04
8.	Zona de producere industrială	50,23	10,20	3,95	3,82	---	---	---	---
9.	Zona construcțiilor economice	15,023	3	0,37	0,35	0,05	0,07	0,22	0,21
10.	Zona comunală	12	2,43	1,01	0,97	---	---	---	---
11.	Alte terenuri	103,38	20,99	54,72	53,02	36,81	52,56	54,72	53,02
12.	Total teritoriul intravilan	**492,35**	**100**	**85,93**	**100**	**70,033**	**100**	**103,2**	**100**
13.	Teritoriul administrativ	**751.51**							
14.	Teritoriul extravilanului	**3351.83**							
	-zona terenuri pentru construcțiii	0,31							
	-zona comunală	30,10							
	-zona acvatică	7,53							
	-zona industrială	247,74							
	- zona de producere agricolă	1425,38							
	- zona specială (cariera)	195,15							
	- zona de recreere	93,14							
	Alte terenuri	1337,9							
	Total	**3351,83**							

În subordinea administrativă a oraşului Rezina se află satele Boşerniţa, Ciorna şi Stohnaia, care fac parte din r-nul Rezina. Intravilanul orașului are în componență atît terenuri publice cît și private care constituie 3351.83 ha, suprafaţa construită a oraşului constituie circa 4.83 kilometri pătraţi, având un perimetru de 12.96 km

Intravilanul orașului cuprinde mai multe zone funcționale ca: zona instituții publice și deservire, zona industrială, zona agricolă, zona comunală, zona spațiilor verzi, zona locuibilă, zona economică. Toate aceste zone formează 8 cartiere ale orașului Rezina. Analizînd situația existentă observăm ca cea mai mare parte a zonelor o constituie zona locuibilă. Zona locuibilă contituie case de locuit într-un nivel și două niveluri dar și blocuri de locuit cu mai multe nivele, care au

fost formate în urma trasării rețelelor edilitare, și a comunicațiilor locale.
Teritoriul or. Rezina este împațit în mai multe zone funcționale. Conform Planului Urbanistic General al or. Rezina și a satelor din componența lui au fost delimitat în 10 zone funcționale, astfel intravilanul or. Rezina cuprinde 8 zone funcționale corespunzător celor 8 cartiere din intravilanul orașului .

Structura terenurilor după forma de proprietate

#	Categoriile și deținători de terenuri	Suprafața totală, ha	Pondere %
1.	Terenuri proprietate publică a statului	283,914	8,47
2.	Terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale	1463,353	43,65
3.	Terenurile aflate în proprietate privată	1603,73	47,84
	Total	3351,83	100

1.3 Disfuncționalități și priorități

Analizînd datele inițiale accumulate și preluate, evaluarea complexă a situației existente s-au evidenţiat următoarele disfuncţionalităţi şi priorităţi a valorificării urbanistice a teritoriilor oraşului şi a zonelor din componența lui.

- Structura căilor de comunicație a rețelelor de drumuri și străzi, organizarea circulației transportului crează dificultate în asigurarea legăturii în interiorul intravilanului cît și în extravilan unde face legătura cu satele din componența orașilui Rezina.
- Obiectivele sferei prestării de servicii au fost amplasate fără a urmări o sistematizare bine definită ca să deservească întrega localitate, ceea ce duce la supraconcentrarea punctelor de deservire socială în nucleul central al orașului. Nu se respectă raza de deservire a localatarilor, fapt ce duce la fluxul mare de persoane într-o zonă.
- Amplasare zonei industriale care influențează atît viața locatarilor, dar și scurgerea apelor uzate de la uzinele de prelucrare a materialelor în albia rîului Nistrului. Construcțile industriale care distrg aspectul peisagistic al localității.
- Examinarea spațiilor verzi ale or. Rezina, care impedică asigurarea cu oxygen a locatarilor și lipsa protecție a edificiilor industriale, deci nu respectă cerințele sanitaro-ecologice a orașului.
- Gunoiștele neautorizate care nu se respectă conform cerințelor normelor sanitare.
- Concentrarea edificiilor de deservire și prestare a serviciilor într-o zonă care duce la deplasare a locatarilor.

Priorităţi urbanistice :

- Utiliizarea terenurilor și a zonelor libere pentru organizarea obiectivelor de deservirea sau pentru zona locuibilă.
- Modernizarea și proiectarea cailor de cominicație de transport rutier atit la nivel național cît și internațuional. Executarea tramei stradale conform cerintelor și standartelor din intravilan luînd în considerare folosirea arterelor de ocolire.
- Stabilirea centrelor de deservirea a locatarilor, conform cerințelor și razei de asigurare a populației și în baza dezvoltării sistemului de deservire și infrastructurii sociale.
- Modernizarea rețelelor și instalațiilor infrastructurii edilitare în baza amenajării tehnice a elementelor existent și amplasarea obiectelor de salubrizare și aprovizionare cu apă potabilă a orașului.
- Examinarea și utilizarea rezervelor de teritoriu din intravilanul orașului pentru

proiectarea și amplasarea edificiilor și a clădirilor de destinație locative, socio-culturală.

- Înverzirea terenurilor libere, și valorificarea spațiilor verzi existente.
- Selectarea terenurilor pentru zona industrială-agricolă și dezvoltarea lor conform normativelor.

1.4 Propuneri de proiect

Scopul principal al proiectului consta în implimetarea unei structuri urbane și rurale bine dezvoltate din punct de vedere urbanistic, echilibrat și respectarea măsurilor din toate punctele de Vedere care va asigura dezvoltarea durabilă a localității, atît pentru periada propusă cît și pentru viitor. Proiectul prevede dezvoltarea sistemului a centrelor publice, dar și implimentarea sarcinilor pentru protecția zonelor locuibile a orașului deoarece este un oraș mai mult industrial.

Figura 4.1.1 Bilanţul teritoriului or. Rezina (propus)

Nr.	Zona funcțională	Or. Rezina		Sat. Ciona		Sat. Boșernița		Sat. Stohnaia	
		Suprafața	%	Suprafața	%	Suprafața	%	Suprafața	%
1.	Zona centrală	24,73	4,68	0,58	0,66	---		6,06	5,87
2.	Zona pentru construcții			3,59	4,12	3,72	5,31	0,87	0,84
3.	Zona de locuințe cu regim mic de înălțime	131,96	24,99	52,12	9,87	26,03	37,16	29,72	28,79
4.	Zona caselor de locuit colective	11,11	2,10	0,43	0,49	---	---	0,23	0,22
5.	Zona spații verzi, parcuri scuaruri, terenuri sportive	33,1	6,26	---	---	---	---	0,62	0,60
6.	Zona accese (străzi, drumuri)	67,9	12,85	6,65	7,64	3,42	260	6,61	6,40
7.	Zona suprafețe acvatice	1,054	0,19	---	---	---	---	0,05	0,04
8.	Zona de producere industruală	50,23	9,51	---	---	---	---	---	---
9.	Zona construcțiilor economice	15,08	2,85	0,22	0,25	0,05	0,07	3,6	3,48
10.	Zona comunală	12	2,27	1,01	1,16	---	---	0,98	0,94
11.	Alte terenuri	95,89	18,16	22,46	25,81	36,81	52,57	54,72	53,02
12.	Total teritoriul intravilan	**537,28**	**100**	**87,05**	**100**	**70,03**	**100**	**103,2**	**100**
13.	Teritoriul administrativ	**797,56**							
14.	Teritoriul extravilanului	**3351,83**							
	-zona terenuri pentru construcțiii	0,31							
	-zona comunală	30,10							
	-zona acvatică	7,53							
	-zona industrială	247,74							
	- zona de producere agricolă	1425,38							

	- zona specială (cariera)	195,15
	- zona de recreere	93,14
	Alte terenuri	1337,9
	Total	**3351,83**

Proiectul **"Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova"** prevede:

Proiectul prevede dezvoltarea sistemului a centrelor publice, dar și implimentarea sarcinilor pentru protecția zonelor locuibile a orașului deoarece este un oraș mai mult industrial.

În baza analizei și studiului efectuate, unele zone au suferit modificări atît dimensional cît și structural.

Dezvoltarea sistemului de comunicație se bazează pe situația existentă, cu formarea ulterioară a unui sistem complet care asigură legatura și comunicarea cu alte parți a orașului. În urma proiectării au fost clasificate drumurile atît cele locale cît și internaționale.

S-au propus măsuri pentru protejarea mediului, inclusiv gestionarea resurselor naturale și prevenirea poluării, zona industrială în orașul Rezina este bine dezvoltată de aceea se propune zone de protecție înverzite.

S-a edentificat zonele de protecție ecologică, istorică și culturală stabilite prin reglementări, și protecția acestora.

S-au stabilit rețelele edilitare existent și sau planificat rețelelor de apă, canalizare, electricitate, gaz și alte servicii esențiale și conectarea la rețelele existente. S-a extins poligunul pentru depozitarea deșeurilor solide menajere în zona extravilanului, și asigurarea cu zonă de protecție.

Stabilirea zonei rezidențiale în regim mic de înalțime și zonele caselor de locuit colective în intravilanul localităților, și dezvoltarea zonei rezindețiale cu regim mic de înălțime pentru orașul Rezina.S-au creat zonele pietonale și spații publice care sprijină activitățile comunității și îmbunătățirea sănătății locuitorilor.

Indetificarea zonelor economice și industriale și dezvoltarea în continuare a terenurilor pentru stimularea dezvoltării economice locale, inclusiv zone de afaceri și industriale.

Excluderea unor zone industriale din intravilanul localităților în extravilanul orașului Rezina și asigurarea cu zone de protecție.

S-au stabilit zone de protecție a drumurilor de înteres Național și Raional, căi ferate. Identificarea zonelor de protecție a terenurilor destinate zonei comunale prevăzute în intravilanul și extravilanul localităților (Vezi planșa PUG-23 "Protecția Mediului").

II. SITUAȚIA HIDROGEOLOGICĂ

2.1 Cadrul natural

<u>Relieful.</u>

Orașul Rezina este structurat pe trei terase unite prin trepte, care coboară în serpentine de la un masiv împădurit din centrul urbei până la malul Nistrului. Această configurație oferă un peisaj pitoresc, înconjurat de trei canioane adânci, care nu doar că impresionează prin frumusețea lor rară, dar constituie și o atracție turistică deosebită.

Declivitatea teritoriului variază semnificativ, de la albia râului, situată la o altitudine de aproximativ 28 metri deasupra nivelului mării, până la zone care ating 200 metri. Aceasta conferă orașului un relief diversificat, incluzând atât pante abrupte, cât și porțiuni de relief mai liniștit. Partea nord-vestică a orașului este mai înaltă decât zona centrală, prezentând o diferență

de nivel de 40-50 metri pe o distanță de 1000 metri. În contrast, zona estică, situată mai aproape de râu, evidențiază o declivitate de 90 metri pe o lungime de 500 metri. În general, altitudinea medie a orașului Rezina față de nivelul mării este de aproximativ 140 metri.

Solurile

În urma analizei pedologice, în orașul Rezina s-au identificat aproximativ 20 de varietăți de sol, majoritatea favorabile cultivării culturilor specifice regiunii, inclusiv livezilor. Profilul pedologic este dominat de cernoziomuri, în special cernoziomul argiloiluvial, care asigură condiții excelente pentru agricultură.Cernoziomul tipic se găsește în partea de nord, iar solurile cenușii în zona vestică. Solurile mocirlă din văi contribuie la diversitatea pedologică. Fertilitatea este ridicată, bonitatea medie fiind de 67 de puncte, superioară mediei naționale de 63 de puncte. Această situație face din Rezina o zonă favorabilă pentru activitățile agricole, susținând dezvoltarea economică a comunității locale.

Clima temperat-continentală. Verile sunt lungi și călduroase cu temperaturi medii de peste 20 °C, iernile sunt sărace în precipitații iar în ianuarie temperatura medie este în jur de -4 °C. Aşezat pe 3 terase formate de malul abrupt al Nistrului, orașul Rezina dispune de o climă caldă, temperată, influenţată de clima Carpaţilor estici şi a Câmpiei Ucrainene.

Flora şi fauna

Vegetaţia este bogată, existând specii variate. Aceasta varietate este condiţionată de mai mulţi factori: aşezarea geografică, relief, climă, ape, caracterul rocilor. Particularităţile climei şi ale solului favorizează în ansamblu dezvoltarea agriculturii, creşterea normală a plantelor, inclusiv a plantelor iubitoare de căldură. Vegetaţia durează de la 15 martie până la finele lui octombrie. Dintre plantele care se dezvoltă cel mai bine în localitate sunt cerealele, anume păioasele, cu perioada de vegetaţie mai scurtă şi puţin pretenţioase la umiditate. Gospodarii cultivă următoarele legume: cartofi, ceapă, fasole, mazăre, vinete, roşii, castraveţi, usturoi, ardei dulci şi iuţi, varză. Aici se întâlnesc pomi fructiferi de tot soiul - meri, peri, caişi, cireşi, vişini, nuci, precum şi viţa-de-vie.

Resursele de apă

Rețeaua hidrografică din jurul orașului include și mai multe râuri și pîraie.

La nord de oraș, râuleţul Rezina, cu o lungime de 5.160 m și de ordinul 3 conform clasificării Strahler, adaugă diversitate peisajului hidrografic local, având o lungime totală de 30,5 km.

De asemenea, la nord de satul Ciorna se găsește râuleţul Ciorna, care se întinde pe 48 km, cu un segment de 9.122 m în interiorul satului, având un ordin de 4.

Satul Stohnaia este traversat de un pîrău cu lungimea segmentului de 4.337 m, clasificat ca pîrău de ordinul 1, iar la sud de sat se află un alt pîrău cu lungimea de 2.167 m, tot de ordinul 1 conform sistemului Strahler.

Aceste cursuri de apă joacă un rol important în ecosistemul local, susținând biodiversitatea și oferind resurse esențiale pentru comunitate. Aprecierea favorabilității terenurilor pentru construcții

2.2. Aprecierea favorabilităţii terenurilor pentru construcţii

I. Zona favorabile pentru construcții

Se propune dezvoltarea unei zone rezidențiale în partea de sud-est a orașului Rezina, extinzându-se către vest în satul Stohnaia.

II. Zone condiţional favorabile

a) Aceste zone includ terenuri cu soluri slab erodate, caracterizate prin pante cu un nivel de înclinare între 5° și 10°. Deși nu sunt ideală pentru construcții, această categorie poate fi dezvoltată cu anumite măsuri de protecție și amenajare. Caracteristicile solului și structura geologică oferă un mediu propice pentru construcții:

Cernoziom cu textură lutoasă, soluri fertile și contribuie la buna susținere a construcțiilor.

Cernoziom cu textură luto-argiloasă, oferă o stabilitate bună, având în același timp o capacitate decentă de reținere a umidității.

III. Zona cauzată de terenuri abrupte, nefavorabilă pentru construcții:

a) Soluri Moderat Erodante: Terenurile prezintă soluri care au suferit o eroziune moderată, ceea ce poate compromite stabilitatea fundațiilor construcțiilor.

b) Soluri Puternic Erodante: Aceste terenuri prezintă o eroziune semnificativă, ceea ce afectează stabilitatea solului și, implicit, siguranța construcțiilor. Eroziunea accentuată poate duce la diminuarea capacității de susținere a fundațiilor. Structura geologica cu soluri stabile cernoziom cu textură lutoasă, necesită o gestionare adecvată pentru a preveni eroziunea și a asigura durabilitatea construcțiilor. P*artea N a orașului Rezina, partea N-V a satului Stohnaia, N-V a satului Boșerniţa.*

IV. Zona cauzată de lunecari puternice de teren, nefavorabilă pentru construcții:

Aceste terenuri sunt caracterizate prin alunecări de teren active, având un nivel de înclinare a pantei cuprins între 10° și 25°. Zona afectată partea de Sud a or. Rezinei și partea de Nord-vest s. Ciorna.

V. Zona nefavorabilă din cauza solului care este foarte iluvial:

Aceste terenuri sunt caracterizate prin prezența solurilor aluviale, care s-au format din sedimente depuse de apa curgătoare, provenind în principal din râurile din zonă, precum rîuleţul Ciona, rîuleţul Rezina și rîul Nistru, precum și din pîraiele adiacente. Zona este dominată de soluri aluviale cu o textură luto-argiloasă.

VI. *Zona nefavorabilă cauzat de procesul de levigație:*

Aceste zone includ terenuri cu soluri de rendzină, care se formează pe substraturi calcaroase prin procese de levigație. Zona este predominant formată din soluri de rendzină cu textură luto-argiloasă. Aceste soluri au o capacitate redusă de reținere a apei și pot fi afectate de eroziune, ceea ce le face mai puțin stabile pentru construcții, este cauzat afectat în partea de Nord de orașul Rezina.

III. DEMOGRAFIA

3.1 Situația existentă a populației or. REZINA

Conform statisticilor oficiale a or. Rezina la începutul anului 2023 au fost înregistrați cca 11.917 mii de locuitori (tab 3.1). Conform datelor Primăria Rezina populația orașului Rezina și a satelor din componența lui constituie 14 327 locuitori.

Tab 3.1 Populația stabilită a or. Rezina 2023

Denumire	Nr de locuitori
Rezina	11.917
Ciorna	1202
Boşerniţa	446
Stohnaia	717

Analizînd (fig 3.1) dinamica pe periada 2013-2023 observăm ca dinamica populației este în descreștere. Numarul nascuților este în descreștere față de perioada anului 2013, iar numărul persoanele decedate este într-o pondere mare, în acest context se poate spune că bilanțul

natural este negativ N<M.

Tab 3.2 Dinamica populației stabilite în or. Rezina (2013-2023)

Nr. d/o	Anii	Populația totala la începutul anului (oameni)
1	2013	12 542
2	2014	12 551
3	2015	12 386
4	2016	12 368
5	2017	12 362
6	2018	12 300
7	2019	12 258
8	2020	12 065
9	2021	12 061
10	2022	11 987
11	2023	11 917

Numărul populației înregistrate în anul 2023 a cunoscut o scădere ușoară de 4,98% comparativ cu anul 2013. În această perioadă de 10 ani, dinamica populației a fost negativă, înregistrându-se o pierdere de 625 de locuitori.

Figura 3.1 Graficul populației stabilite în or. Rezina (2013-2023)

3.2 Efectivul și dinamica populației satelor Ciorna, Boșernița și Stohnaia

În diviziunea orașului Rezina intră cele trei sate amplasate la extremitățile intravilanului, care se deosebesc atât prin suprafața teritorială, cât și prin numărul de locuitori. Dinamica populației înregistrată în anul 2020 este următoarea: satul Ciorna are 1.258 de locuitori, satul Boșernița 412, iar satul Stohnaia 701. Comparativ cu anul 2015, populația în fiecare dintre aceste sate este în descreștere.

Tab 3.3 Populația prezentă din satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia

Anul	Total populație
s. Ciorna	
2015	1364
2016	1348
2017	1340
2018	1295
2019	1296
2020	1258
s. Boșernița	
2015	452
2016	440
2017	432
2018	425
2019	423
2020	412
s. Stohnaia	
2015	712
2016	712
2017	706
2018	701

Numărul populației înregistrate la finele anului 2020 în satul Ciorna (tab 3.4) este într-o cădere de 7,77% fața de anul 2015, cu o reducere de 106 persoane.

Tab 3.4 Dinamica populației stabilite în sat. Ciorna (2013-2023)

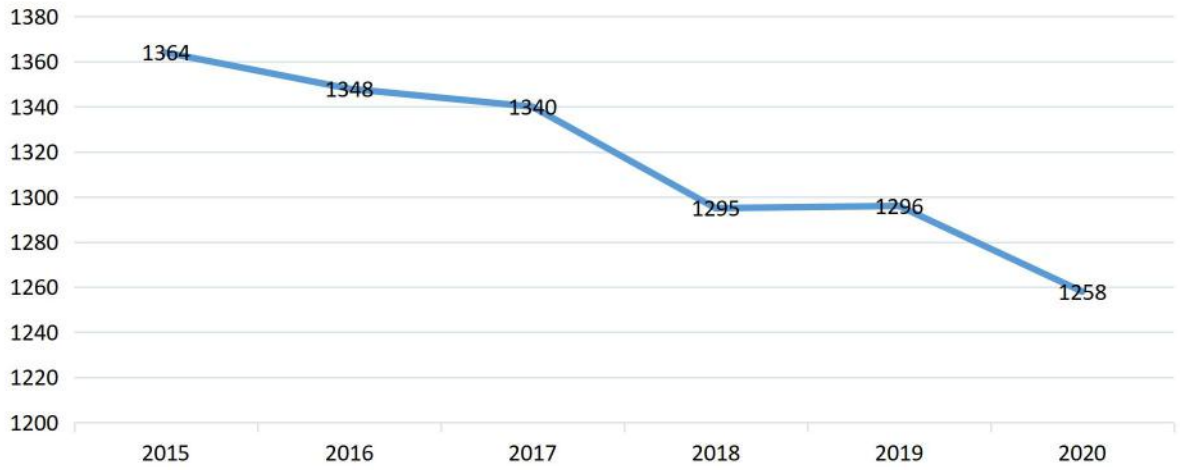

Numărul persoanelor stabilite la finele anului 2020 în comparative cu anul 2015 este în reducere cu 8,84 %, numărul persoanelor este în deficit de 40 locuitori.

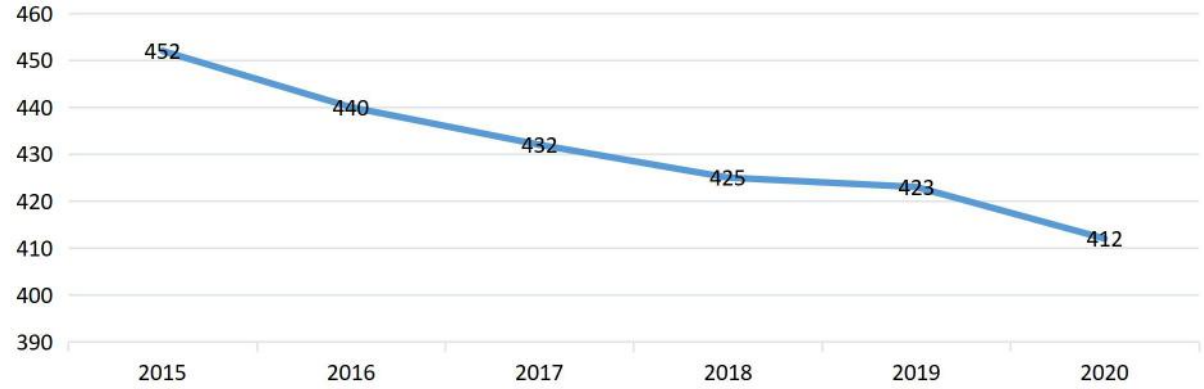

Figura 3.2 Graficul dinamicii populației s. Boșernița, anii 2015-2020

Conform graficului dinamicii populației satul Boșernița(fig 3.2) pe parcursul a 5 ani, populația a scăzut cu 8,84%, cu un dificit de 40 persoane. Deasemena și populația satului Stohnaia a avut de suferit, într-o cădere ușoară cu 3.23%.

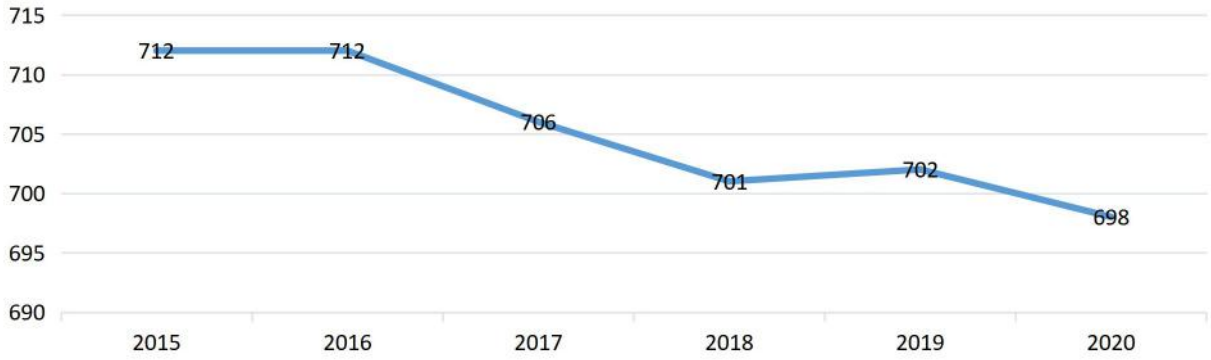

Figura 3.3 Graficul dinamicii populației s. Stohnaia, anii 2015-2020

În acest context se poate constat o reducere medie anuală cu cca 21 locuitori a efectivului s. Ciorna, cu 8 locuitori a efectivului s. Boșernița, și cu cca 3 locuitori s. Stohnaia.

3.3 Structura populației după vârste

Analiza structurii populației din orașul Rezina, în funcție de vârstă, este esențială pentru înțelegerea dinamicii economice și sociale. Populația este împărțită în trei grupe de vârstă: 0–15 ani, 16–56 ani și 57–62 ani.

În ultimii 10 ani, s-a observat o tendință de creștere a ponderii populației cu vârste de peste 57 de ani, concomitent cu o diminuare a ponderii celor cu vârste de până la 56 de ani. Conform datelor furnizate de A.P.L.Rezina, numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 0-15 ani a crescut cu 23% în 2020 față de 2010. Pe de altă parte, categoria de vârstă 16-56 ani a înregistrat o scădere de 27%, iar persoanele cu vârste între 57-62 de ani au crescut semnificativ, cu 48% în aceeași perioadă.

Tab 3.5 Efectivul și dinamica populației or. Rezina (2010-2020)

Nr. d/o	Anii	0-15	16-56/61	57(62)
1	2010	1542	9911	1227
2	2011	1543	9909	1228

3	2012	1554	9855	1204
4	2013	1957	9191	1994
5	2014	1980	9088	1783
6	2015	1710	8994	1682
7	2016	1746	8960	1658
8	2017	1750	8949	1663
9	2018	1773	8772	1755
10	2019	1854	8692	1712
11	2020	1902	8206	1957

Analiza tendințelor demografice din orașul Rezina relevă o situație preocupantă, cu o dinamică negativă a populației tineretului și vârstnicilor. În general, numărul născuților a înregistrat o scădere, ceea ce afectează profund structura demografică și viitorul comunității.

În satul Boșernița, tinerii au prezentat o ușoară creștere de 1,5%, însă în același timp, numărul persoanelor apte de muncă a scăzut cu 10%. Această discrepanță sugerează o migrație a tinerilor spre alte regiuni în căutarea unor oportunități mai bune.

În contrast, satul Ciorna se confruntă cu o dinamică negativă în toate categoriile de vârstă. Populația tânără a scăzut cu 4,4%, cea aptă de muncă cu 7,5%, iar vârstnicii au înregistrat o scădere de 11,7%. Aceste date indică o migrație semnificativă a tinerilor și o îmbătrânire accelerată a populației.

Chiar dacă în Boșernița numărul vârstnicilor a crescut cu 1,7%, numărul tinerilor a scăzut cu 3,5%. Această tendință subliniază nevoia urgentă de politici care să sprijine tineretul și să încurajeze creșterea natalității. (tab 3.5)

Tab 3.6 Populația prezentă din satele Ciorna, Boșernița și Stohnaia, pe grupe mari de vârsta (2015-2020)

Anul	0-15	16-56/61	57(62)
s. Ciorna			
2015	228	888	248
2016	234	874	240
2017	232	866	242
2018	214	860	221
2019	223	863	210
2020	218	821	219
Indice 20/15 (%)	95,61	92,45	88,31
s. Boșernița			
2015	66	305	81
2016	70	296	74
2017	68	290	74
2018	68	277	80
2019	70	274	79
2020	67	272	73
Indice 20/15 (%)	101,52	89,18	90,12
s. Stohnaia			
2015	85	449	178
2016	86	448	178

2017	85	445	176
2018	84	440	177
2019	83	439	180
2020	82	435	181
Indice 20/15 (%)	96,47	96,88	101,69

3.4 Structura populației după sexe

Conform datelor prezentate în diagramă (Fig. 3.4), orașul Rezina a înregistrat o rată de feminitate favorabilă, cu o creștere a numărului de femei, în timp ce rata bărbaților este defavorabilă, fiind cu 1% mai mică în anul 2020. Acest dezichilibru este semnificativ, indicând o tendință de îmbătrânire a populației masculine și posibile migrații ale tinerilor bărbați.

În anul 2019, raportul a fost de 49% bărbați și 51,2% femei, sugerând o ușoară predominanță a sexului feminin. Această situație poate influența nu doar dinamica demografică, ci și aspectele sociale și economice ale comunității.

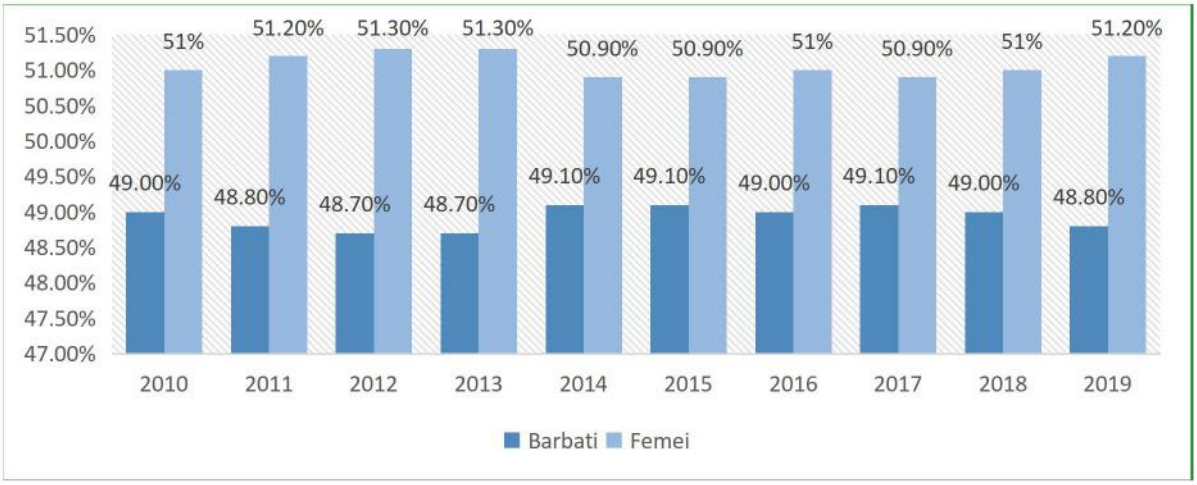

Figura 3.4 Structura populației or. Rezina după sexe (2010-2019)

Urmărind structura pe grupe de virste a populației orașului (Tab 3.7) în anul 2019 se remarcă o situație demografică mai defavorabilă întrucît nr populație este în descreștere, nr. femeilor este în creștere față de nr. de bărbați. În anul 2019 segmentul populației tinere, depășește cu apropate 5pp ponderea populației acesta reprezentînd 17,9% din populația totală. Segmentul vîrstnic al populației în anul 2019 ii revenea ccz 11,6% din populația totală, cu o creștere de 6,2 pp față de 2017. Cel mai mult a vut de suferit sexul feminin, tînără ponderea căreia a crescut cu 6.8 pp în perioada 2017-2019

Tab 3.7 Efectivul și structura populației stabile a orașului Rezina, pe sexe și grupe mari de vîrste (2007, 2019)

Grupa de vârstă	2007			2019			
	Ambele sexe	Bărbați	Femei	Ambele sexe	Bărbați	Femei	
0-19	3206	1638	1568	2308	1129	1179	72,0
20-64	9571,0	4722,0	4849,0	9073,0	4541,0	4532,0	94,8
65+	723	277	446	1492	616	876	206,4
Total	13500,0	6637,0	6863,0	12873,0	6286,0	6587,0	95,4
Structura							

0-19	23,7	24,7	22,8	17,9	18,0	17,9	-5,8
20-64	70,9	71,1	70,7	70,5	72,2	68,8	-0,4
65+	5,4	4,2	6,5	11,6	9,8	13,3	6,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Sursa: https://statbank.statistica.md/

Urmărind structura pe grupe de virste a populației orașului în anul 2019 se remarcă o situație demografică mai defavorabilă întrucît nr. populație este în descreștere, nr. femeilor este în creștere față de nr. de bărbați. În anul 2019 segmentul populației tinere, depășește cu apropate 5pp ponderea populației acesta reprezentînd 17,9% din populația totală. Segmentul vîrstnic al populației în anul 2019 ii revenea ccz 11,6% din populația totală, cu o creștere de 6,2 pp față de 2017. Cel mai mult a vut de suferit sexul feminin, tînără ponderea căreia a crescut cu 6.8 pp în perioada 2017-2019.

3.5 Densitatea populației

Densitatea populației se caracterizează prin raportul dintre numarul de locuitori pe unitate de suprafață. Conform datelor oficial ale primăriei la finele anului 2023 au fost înregistrați cca 14.327 locuitori pe teritoriul orașului Rezina și a satelor din componența lui. Suprafata extravilanului orașului Rezina, conform datelor oficiale, E Cadastru este 3351,83 ha. Conform calcului densitatea populației este de 427,43 loc/ km2 în arialul de 33,51 km. În Republica Moldova, densitatea medie a populației este de 104,9 loc./km2. În acest context se poate spune ca or. Rezina există o corelație pozitivă între mărimea populației care trăiește în zona urbană astfel va determina creșterea nivelului venitului țării.

3.1 Densitatea populației (2023) or. Rezina

Denumire localitate	Suprafața km^2	Nr de locuitori loc	Densitatea loc/ 1 km^2
Extravilan			
Rezina, Ciorna, Boșerniţa, Stohnaia	33,5183	14 327	427,43
Intravilan			
or. Rezina	4,9235	11 917	2420,43
Ciorna	0,859	1 202	1 398,81
Boşerniţa	0,7	446	637,14
Stohnaia	1,032	717	694,76

3.6 Tendințe de dezvoltare

La baza elaborării proiecției demografice se vor ține cont de aspectele calitative și cantitative, întrucît orașul este într-o ușoară descreștere determinat de motivul emigrării din localitățile rurale în mediul urban pentru un trai mai decent și pentru forța de muncă.

Rata de mortalitate este în creștere, ccea de determină "îmbătrînirea" demografică din zonă. Bilanțul orașului Rezina este unul negativ deoarece N<M, adică numarul persoanelor decedate este mai mare ca cel al persoanelor născute, astfel sa depistat un bilanț descrescător.

Se va efactua o proiecție demografică a orașului pe 10 ani, un viitor detașat de prezent, făcînd abstractie de influiența sistemului inchis-natalitatea și mortalitatea.

Prognoza populație a fost realizată prin **metoda componentelor**, pe poziția populației inițiale pentru activitățile de prognoză demografică au fost preluată populația orașului Rezina din anul 2023, repartizată pe sexe și grupe de vîrstă. Prin urmare calculele previzionale au demarat cu determinarea populației pentru 2023 pînă la orizontul previzional-2038 (+15 ani)

Numărul populației la sfîșitul perioadei se va lua în calcul numărul populației la începutul perioadei cca 14.327 mii loc. Toate scenariile se presupune o populației închisă, unde rata emigrației va fi nulă, în tab. 3.6.1

Anul	2023	2028	2033	2038
Maxim	11917	12608	13339	14112
Reper	11917	12262	12617	12982
Minim	11917	11572	11237	10917

3.6.1 Prognoza populației or. Rezina (2023-2038)

În cazul prognozei de locuitori ai orașului Rezina se va opera pe 3 scenarii de prognoză, precum:

Scenariul OBTIMIS care presupune o creștere de 5,8 % o dată la 5 ani consecutivi, acest scenariu va permite la o creștere mai rapidă și sănătoasă a populației decît în scenariu de bază.

Orașul Rezina dispune de suficiente resurse financiare și terenuri pentru dezvoltarea localității atît la nivel econimic cît și din considerente teritoriale. Orașul este în dezvoltare economică dar și teritorială care va permite tinerelor familii să-și dobîndească terenuri pentru a stimula natalitate.

Creșterea populației urbane va duce la extinderea orașului și la dezvoltarea de noi cartiere și zone comerciale. Orașul Rezina este bine planificat, din consiferente ai dezvoltării teritoriale pentru a face față acestei creșteri, inclusiv prin construirea de noi locuințe și infrastructuri.

Scenariul de REPER (mediu) care presupune o ceștere de într-un interval de timp de 5 ani, acest scenariu va permite dezvoltarea relativă a populației pe o perioadă de 15 ani. La ziua de azi orașul dispune de suficint spațiu pentru dezvoltarea rezidențială și alocarea populației spațiului pentru un trai decent. În partea de Vest a orașului Rezina este amplasat o zonă rezidențiată cu case de locuit în regim mic de înalțime care permite dezvoltarea orașului pe o perioadă de 5 ani. Dezvoltarea teritorială și dezvoltarea populației în orașul Rezina sunt interdependente și trebuie planificate și gestionate în mod integrat pentru a asigura o creștere urbană echilibrată și sustenabilă.

Scenariu PESIMIST care presupune o scădere de 345 de persoane în termen de 5 ani, și respectiv la 10 ani nr. populației se va micșora cu 680 de persoane, orașul Rezina va avea de suferit, deoarece evoluția demografică va fi într-o reducere considerabilă, astfel efectul populației spre orizontul previzibil (anul 2038) va fi mai mic cu 1020 de locuitori.

Acest factor poate fi influențat de disponibilitatea locurilor de muncă, emigrarea populației către orașele poli. Schimbările în structura de vârstă a populaţiei pot influenţa migrarea. De exemplu, o rată mare de naşteri poate duce la migrarea tinerelor generaţii către zone unde găsesc oportunităţi. Un alt factor numărul femeilor cu vîrsta fertilă, care poate influența la mărirea nr. de copii născuți.

Anul	2023	2028	2033	2038
Maxim	1202	1262	1325	1391
Reper	1202	1232	1262	1234
Minim	1202	1171	1141	1113

3.6.2 Prognoza populației s. Ciorna (2023-2038)

	2023	2028	2033	2038
Maxim	1202	1262	1325	1391
Mediu	1202	1232	1262	1294
Minim	1202	1171	1141	1113

Un **scenariu reper (mediu)** în dezvoltarea populației a s. Ciorna presupune o evoluție echilibrată, fără fluctuații extreme în parametrii demografici majori. Conform calculului populației nr. populației se va mări cu 92 de locuitori în anul 2028 față de anul 2020. Conform prognozei demografice (anii 2023–2038) scenariu obtimist, populația va crește anual cu 0,51%, iar pînă în anul 2038 efectivul populației s. Ciorna va crește pînă la 1294 de locuitori.

Scenariu **pesimit (minim)** presupune o scădere anuală a populației s. Ciorna va constitui circa 0,49%, acest fenomen fiind determinat de scăderea numărului populației feminine de vîrstă fertilă (15–49 de ani). Un alt factor care va influența la micșorarea populației este migrația populației. Sporul natural negativ în special în mediul rural, unde rata natalității este în scădere, iar rata mortalității este neobișnuit de înaltă.

Scenariu obtimist presupune o creștere de 1% anul, acest indice determină ca populația în s. Ciorna să se mărească considerabil și va permite ca să-si capete din nou aspectul rural din punct de vedere urbanistic. Dezvoltarea populației din punct de vedere obtimist vizează îmbunătățirea rurală, care va duce la o prosperitate condițiilor de viață și a oportunităților economice.

Anul	2023	2028	2033	2038
Maxim	446	468	490	515
Reper	446	457	468	480
Minim	446	434	423	412

3.6.3 Prognoza populației s. Boșernița (2023-2038)

Scenariu pesimit în s. Boșernița este influiențat de mare parte bilanțul natural unde este unul negativ mai ales în zonele rurale, unde numărul născuților este mai mic ca cel al persoanelor decedate. Scenariu pesimist presupune o scădere de 0,53 anul, acest indice indică că ratele natalității va descrește considerabil, și va persista populația “bătrînă”.

Scenariu mediu în satul Boșernița presupune o mărire de 0,49 % anul și numărul populației se va mari cu 11 de persoane în decursul a 5 ani. Mărirea populației în s. Boșernița va contribui la mai multe aspecte ale unei societăți, având atât efecte pozitive, cât și negative, în funcție de contextul economic, social și de resurse disponibile. Deoarece s. Boșernița nu are suficint spațiu din punct de vedere urbanistic al amenajarii teritoriale pentru extindere se propune de îmbunătățit și revitalizat construcțile care urmează să se demoleze.

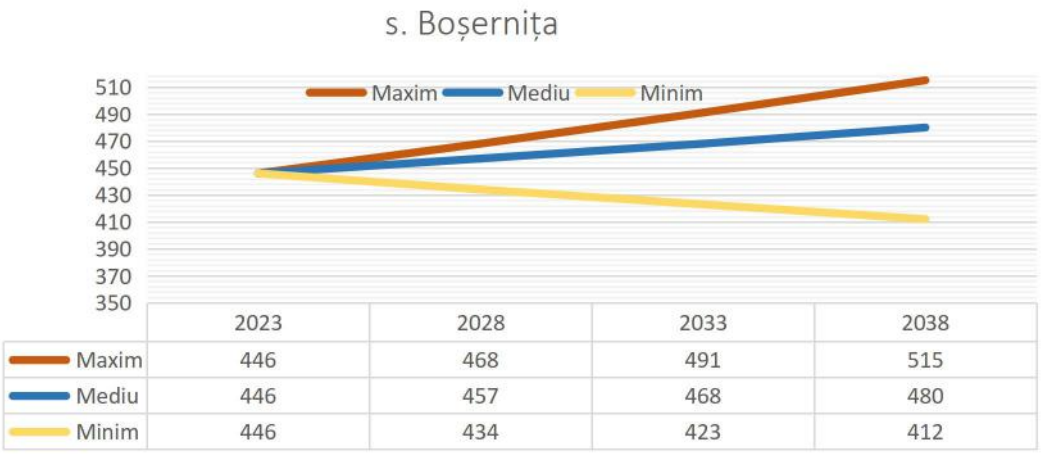

Scenariu obtimist sugerează o dezvoltare durabilă a s. Boșernița. Populația localității va crește considerabil cu 1,03% anul, cu un efectiv de 22 persoane în decursul a 5 ani, acet număr este foarte semnificativ pentru o localitate atît de mică. O populație în creștere poate stimula cererea pentru bunuri și servicii, inclusiv locuințe, alimente și servicii de sănătate, ceea ce poate impulsiona economia locală.

Anul	2023	2028	2033	2038
Maxim	717	752	790	830
Reper	717	734	753	770
Minim	717	699	681	664

3.6.4 Prognoza populației s. Stohnaia (2023-2038)

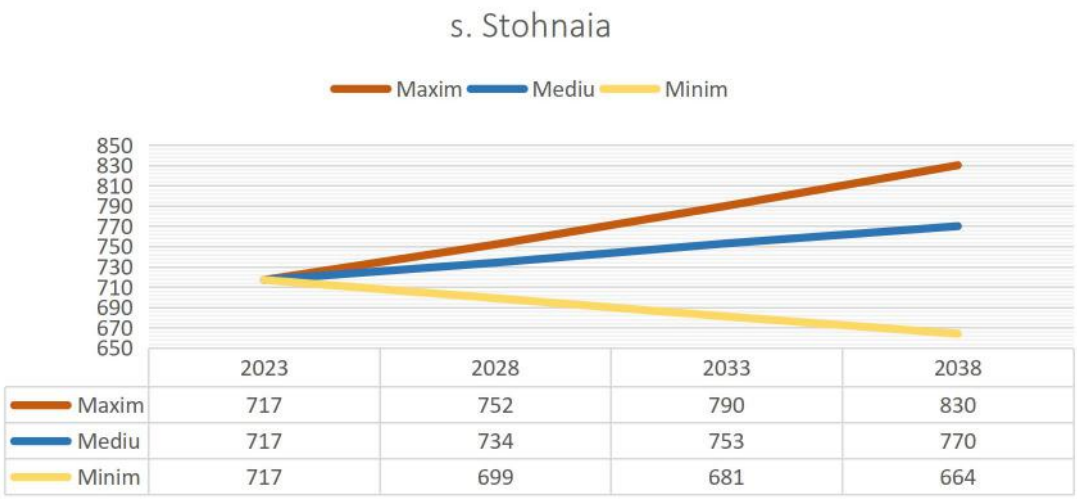

Scenariu pesimist se bazează pe evoluția defavorabilă a sistemului închis mortalitatea și natalitatea care se vor manifesta constant și în perioada proiecției demografice. Astfel efectivul populației spre orizontul previzional anul 2038 va fi mai mic cu 53 de persoane cu o reducere de 7,39 % foarte pronunțat pentru o localitate rurală. Structura populației va fi afectată puternic prin reducerea persoanelor născute, și creșterea semnificativă a efectivului populației decedate.

Scenariu reper în satul Stohnaia presupune o creștere de 17 de persoane în decurs de 5 ani adică populația localității va crește cu 2,3 %, se va mări cu 0,47% în fiecare an.

Scenariu obtimist al s. Stohnaia presupune o mărire considerabilă demografică cu 1,05 % anual comparativ cu anul 2023, va crește cu 7 persoane anual. Pînă în anul 2038 populația va crește cu 113 persoane, (se va mări cu 15,76% comparativ cu anul 2023).

Estimările privind creșterea sau scăderea populației sunt fundamentale pentru planificare. Un

PUG trebuie să ia în considerare prognozele demografice pentru a anticipa cerințele viitoare privind locuințele, infrastructura și serviciile. Creșterea populației generează o cerere mai mare pentru locuințe. Planul urbanistic general trebuie să includă zone rezidențiale adecvate și să prevadă dezvoltarea de noi cartiere sau extinderea celor existente pentru a satisface această cerere.

IV FONDUL LOCATIV

4.1 Fondul de locuințe

Fondul locativ în orașul Rezina este prezentat prin blocuri locative (101 blocuri) și case particulare (2202 de case). Fondul locativ prezentat prin blocurile locative este unul variat prezentat prin blocuri cu: 2,3,4,5 și 9 etaje cu un număr total de apartamente de - 3620. Cele mai multe blocuri au fost construite în 5 etaje.

4.2. Tendințe de dezvoltare

Conform proiectului, se preconizează extinderea zonei rezidențiale pe o suprafață de aproximativ 21,8 ha, situată în partea de sud a orașului Rezina și în vestul satului Stohnaia. Această dezvoltare va permite creșterea zonei locuibile cu regim de înălțime mic și va contribui semnificativ la extinderea intravilanului orașului, oferind locuințe noi și confortabile pentru comunitate.

V SERVICII PUBLICE

5.1 Autoritățile Administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale al orașului sunt perezentate prin Primăria și consiliul orășenesc. Activitatea autorităților administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Primăria

Primăria Rezina administrează orașul Rezina și satele din suburbie: Ciorna, Stohnaia și Boșernița. Aceasta face parte din Raionul Rezina, fiind situată la latitudinea 47.7491 și longitudinea 28.9622, la o altitudine de 147 metri față de nivelul mării. Adresa Primăriei este str. 27 August 1989, nr. 1, orașul Rezina. Această instituție joacă un rol esențial în gestionarea resurselor locale și implementarea serviciilor publice pentru comunitate. *(poziția A1, planșa PUG-5)*

5.2 Instituții de educație

În prezent, sistemul educațional din orașul Rezina este reprezentat de patru grădinițe, două licee și o școală polivalentă. Aceste instituții oferă o gamă variată de servicii educaționale, contribuind la formarea și dezvoltarea tinerelor generații. Grădinițele asigură educația timpurie, în timp ce liceele și școala polivalentă pregătesc elevii pentru continuarea studiilor sau pentru integrarea pe piața muncii.

Tebelul 5.2.1 Sistemul educațional or. Rezina

Denumirea	Denumirea	Capacitatea	POZITIA PUG
Grădinița nr.2 “Andrieș”	str.Pirogov,7, or. Rezina	140	B2
Grădinița nr.1” Leagănul copilăriei”	str.Păcii 43, or. Rezina		B1
Grădinița-creșă nr.6 “Cocoșelul de Aur”	str.1 Mai 10, or. Rezina		B4
Grădinița-creșă nr.5 ”Bucuria”	str.M.Eminescu 5, or. Rezina		B3

Instituţii de învăţământ primar şi secundar general				
Denumirea	Adresa	Capacitatea	Cadre didactice	POZITIA PUG
L. T ”Alexandru cel Bun”	str. 1 Mai 11 Or. Rezina	1026	65	B5
L.T ”Olimp”	st.M.Eminescu 4 or. Rezina	2105	48	B6

5.3 Obiective ocrotirii sănătăţii

Domeniul sănătății este foarte bine dezvoltat în or. Rezina, sectorul sănătații se găsește într-o zonă accesibilă amplasat în centrul orașului și acordă asistență medicală populației raionului. Centrul medical se găsește în perimetrul străzilor: str. 27 August 1989 cu str. Voluntarilor și str. Ion Soltîs cu Șciusev.

Centrul medical din or. Rezina prezentat (în tabelul 5.3.1) prin:

Tabelul 5.3.1 Obiective ocrotirii sănătăţii

Denumirea	Adresa	Unitatea de măsură	Angajați (medici)	POZITIE PUG
Spitalul Raional	or. Rezina	1		C1
Spitalul de Boli Infecțioase	or. Rezina	1		C4
Centru Mama și Copilul	or. Rezina	1		C2
Centrul Medicilor de Familie	or. Rezina	1	19 medici 71 asistenți medicali	C5
A.M.U	str. Sciusev 3 or. Rezina	1		C6
Centrului privat „GALAXIA”	str. Păcii 63 or. Rezina	1		C7

Farmacii

În orașul Rezina, farmaciile joacă un rol esențial în asigurarea accesului populației la medicamente și servicii de sănătate. Acestea sunt distribuite strategic în diferite zone ale orașului pentru a răspunde nevoilor locuitorilor.

- ✓ Framacia “Elody”- Strada 27 August 1989 48/2, Rezina; str. Șciusev 4, Rezina.*(poziția , C14 Vezi planșa PUG-5)*
- ✓ Farmacia “ Familiei”- str. 27 August 44, MD-5403, Rezina; str. Strada 27 August 1989 15/a.
- ✓ Farmacia “Hippocrates ”- str. Șciusev 2 ,Rezina. *(poziția , C11 Vezi planșa PUG-5)*
- ✓ Farmacia “Felicia”- str. Șciusev 7, Rezina. *(poziția , C13 Vezi planșa PUG-5)*

5.4 Intituții de cultură

Pe teritoriul or. Rezina se găsește Biblioteca Publica raională ”Mihai Eminescu” și Muzeul din Casa de Cultură raională Rezina, Școala de arte plastice, Școala muzicală, 2 Biblioteci Publice din satul Ciorna și Satul Boșernița, 3 Cămine Culturale din s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia, Casa de

cultură Stohnaia care se află în gestiunea administrației publice locale de nivelul.

Tabelul 5.4.1 Obiective de cult

Denumirea	Adresa	POZITIE PUG
Casa de Cultură	or. Rezina	D6
Biblioteca ”Mihai Eminescu”	or. Rezina	B12
Muzeu	or. Rezina	D6
Casa de Cultură Stohnaia	or. Rezina	D24

Tabelul 5.4.2 Obiecte de cult

Bisericile din orașul Rezina, satele Stohnaia și Ciona reprezintă centre spirituale importante pentru comunitățile locale, fiecare având un caracter distinct, dar toate îmbinând tradițiile ortodoxe cu istoria și cultura zonei.

POZIȚIE PUG	Denumirea	Adresa (amplasarea)	Notă (caracterizarea obiectivului, starea tehnică)
D1	Biserica„Acoperământul Maicii Domnului”	or. Rezina	Obiec înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1828
D2	Biserica "Înălțarea Domnului"	or. Rezina	
D1	Biserica „Sf. Arhanghel Mihail”	s. Ciona	Obiec înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1832.1
D1	Biserica "Nașterea Micii Domnului"	S. Stohnaia	
D4	Biserica Creștină Evanghelistă	or. Rezina	
D5	Sala Regatului Martorilor lui Iahova	or. Rezina	

5.5 Obiective de patrimoniul construit

Tabelul 5.4.2 Lista monumentelor orașului Rezina

POZIȚIE PUG	Denumirea	Adresa (amplasarea)	Datare
D18	Stela Comemorativă ”Rezina-Sat”	Or. Rezina	5 februarie 1495
D17	Stela Comemorativă ”Rezina-Oraș”	Or. Rezina	06.05.2010
D16	Bustului închinat Marelui Mihai Eminescu	Or. Rezina	
D15	Bustul Regelui Ferdinand I	Or. Rezina	1936
D13	Bustul în cinstea arhitectului Alexei Șciusev (1873-1949)	Or. Rezina	1987

D21	Monumentul închinat grănicerilor Companiei VIII Rezina și eroilor căzuți în primul război mondial	Or. Rezina	
D20	"Stela Piatra de Timelie"	Or. Rezina	1995
D22	Capela "Acoperământul Maicii Domnului"	Or. Rezina	14 octombrie 1995
D14	"Fîntîna Ardelenilor 1941"	Or. Rezina	
D11	Complex Memorial	Or. Rezina	
D12	Bustul lui Constantin Stere	Or. Rezina	

Tabelul 5.4.3 Lista patrimoniului orașului Rezina

POZIȚIE PUG	Tipul obiectivului	Denumirea	Adresa (amplasare a)	Datare	Categoria (națională, regională, locală)	Notă (caracterizarea obiectivului, starea tehnică)
D1	Obiect de cult	Biserica „Adormirea Maicii Domnului"	Or. Rezina	1859	locală	Obiec înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1828
D19	Obiect de cult	Monument în memoria a 123 consăteni căzuți în 1941-1945	Or. Rezina		Local	Obiec înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1830
D1	Obiect de cult	Biserica „Sf. Arhanghel Mihail"	s. Ciona	1913-1916	național	Obiec înscris în registrul monumentelor ocrotite de stat cu Nr 1832.1
D16	Monument	Bustului închinat Marelui Mihai Eminescu	Or. Rezina	1990		Monument încris Registrul Național al Monumentelor de For Public, str. Mihai Eminescu 1, datat în 1990, Codul RZ-A-mc-001.

Tabelul 5.4.4 Lista siturilor arheologice

POZ PUG	Denumirea sitului arhiologic	Localizare	Tipul sitului	Cod RAN
I	Bosernita I , datat Paleolitic / 35 -10 mii ani î. Hr.	s. Boșernița	Sit arheologic	6710.1
II	Ciorna I, datat Epoca romană târzie / sec. III-IV d. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.1

	Hr.			
III	Ciorna II, Epoca romană târzie / sec. III-IV d. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d. Hr.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.2
IV	Ciorna III, datat Paleolitic / 35 -10 mii ani î. Hr.	s. Ciona	Sit arheologic	6711.3
V	Ciorna IV, A doua epocă a fierului / sec. V-III î. Hr	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.4
VI	Ciorna Tumulul 1, Eneolitic / mil. IV i. Hr. - Epoca medievală / sec. XVIII.	s. Ciorna	Sit arheologic	6711.5
VII	Rezina I, A doua epocă a fierului / sec. V-III î. Hr.	or. Rezina	Sit arheologic	6701.1
VIII	Rezina II, Eneolitic / mil. IV î. Hr.; Prima epocă a fierului / sec. XII-X î. Hr.; Epoca medievală / sec. VI-XIV d. Hr.	or. Rezina	Sit arheologic	6701.2

5.6 Zone de agrement și sport

Un alt punct forte pentru dezvoltarea orașului este sportul, fiind una din cele mai importante activități ale omului, indiferent de gen, vîrstă, statut social. Pe teritoriul or. Rezina sunt prezente următoarele obiective sportive:

1. teren sportiv cu înveliș artificial cu suprafața de 620 m2, dotat cu inventar sportiv pentru fotbal, volei situat pe str. Păcii, 63.
2. teren pentru copii cu echipament de joacă cu supafața de 300 m2.
3. Instituția Publică Liceul Teoretic ”Alexandru cel Bun” - teren de mini fotbal și volei *(poziția B5 Vezi planșa PUG-5)*
4. Instituția Publică Liceul Teoretic “Olimp”- teren de fotbal, volei, baschet și teren de fitness *(poziția B6 Vezi planșa PUG-5)*
5. Școala polivalentă- teren de mini fotbal
6. Teren sportiv Multifuncțional (str. Păcii 34/1)-teren de fotbal și teren de sport (fitness);
7. Stadion Boșerniţa- 0,5 ha; *(poziția H1 Vezi planșa PUG-3)*
8. Stadion Ciorna- 0,69 ha; *(poziția H1 Vezi planșa PUG-4)*
9. Teren sportiv pe teritoriul Unității de Pompieri; *(poziția F1 Vezi planșa PUG-5)*
10. Teren fitnes cu suprafața de 300 m2;
11. Teren de fitnes (în fața spitalului Raional).

În 2015, a fost inițiat proiectul pentru un COMPLEX SPORTIV RAIONAL modern, care necesită investiții pentru a fi finalizat. *(poziția H3 Vezi planșa PUG-5)*

Zone de agrement

Spaţii verzi: parcuri, scuaruri, gazoane

Zona verde cuprinde aproape toate sectoarele orașului, predispuse în curțile interioare ale caselor individuale, curțile blocurilor de locuit, de-a lungul străzilor principale ca str. 27 August 1989, bulevardul Șciusev, scuarul monumentului Ferdinando, monumentul Eroilor din str. 27 August 1989, monumentul Eroilor căzuți în cel de-al doilea război mondial din str. Lomonosov, de-a lungul rîului Nistru.

Pe 30 august 2024, a fost aprobat proiectul de Hotărâre de Guvern privind schimbul de terenuri,

prin care orașul Rezina va schimba un teren din proprietatea sa privată cu două terenuri aparținând statului, având o suprafață totală de 57 hectare. Dintre acestea, 15 hectare vor fi destinate amenajării unui parc și a unei zone moderne de agrement.

Numărul zonelor verzi (parcuri) de recriere existente în orașul Rezina

d/o	Denumirea zonelor	Numărul zonelor verzi existente (conform PUG)	Suprafața
1.	Rezina Vest	1	0,15 ha
2.	Centru	1	0,4 ha
3.	Terasa II	2	1,85 ha 15 ha
4.	Liceul Olimp	2	0,22
5.	Pentagrama	1	0,09 ha

5.7 Deservirea comunală

Cimitire

Pe teritoriul orașului Rezina sunt amplasate 3 cimitire, cel mai nou cimitir amplasat în extravilanul or. Rezina, cu o zonă de protecție de 300 m.

Numărul cimitirelor existente

	Denumirea	Cimitirul Vechi	POZITIA PUG	Suprafața, ha
1.	Cimitirul Vechi	Matrosov 10	G1	2.77 ha
2.	Cimitirul Evreiesc	str. Păcii 67,	G2	0.59 ha
3.	Cimitirul Nou	or. Rezina	G3	15,95
4.	Cimitirul s. Stohnaia	s. Stohnaia	G1	0,45 ha
5.	Cimitirul s. Ciorna	s. Ciorna	G1	0,9 ha

Garaje

Suprafața totală a terenurilor sub garaje constituie cca 3,5 ha. O mare parte din garaje nu sunt înregistrate în registrul bunurilor imobile.

5.8 Tendințe de Dezvoltare

- ✓ **Zona de protecție a siturilor arheologice**: Conform Legii Nr. 218 din 17-09-2010, această zonă se extinde pe un perimetru de aproximativ 50 de metri în jurul siturilor arheologice, protejându-le astfel de intervenții care ar putea afecta integritatea acestora.
- ✓ **Delimitarea zonei de protecție a monumentelor ocrotite de stat**: Conform Legii Nr. 192 din 30-09-2011, zonele de protecție pentru monumentele ocrotite au o rază de minim 20 de metri, asigurând conservarea acestora și prevenind deteriorarea din cauza activităților din apropiere.
- ✓ **Zona de protecție sanitară a cimitirelor:** Aceasta se extinde pe 300 de metri pentru cimitirele active și pe 100 de metri pentru cimitirele care și-au închis activitatea.
- ✓ **delimitează razele de deservire publică** pentru diverse obiective esențiale:
- *Instituții preșcolare -300 m*
- *Instututții școlare- 700-750 m*
- *Obiective de sport-1500 m*
- *Obiective ocrotirea sănătății 2000m*
- *Oficii poștale- 500 m.*

VI POTENȚIALUL ECONOMIC

Orașul Rezina, situat în Republica Moldova, are diverse potențiale economice care pot contribui la dezvoltarea sa. Iată câteva domenii cheie în care or.Rezina ar putea valorifica acest potențial:

- Agricultură;
- Industrie și Fabricare;
- Turism;
- Resurse Naturale;
- Întreprinderi mici și mijlocii;
- Infrastructură și Transport;

Cea mai mare pondere de dezvoltarea a Economiei orașului o deține întreprinderile din domeniul comercial ca magazinele, hotele și restaurantele. Factor ce favorizează dezvoltarea întreprinderilor este reprezentată prin infrastructura de suport în business. La moment s-au înregistrat 191 de întreprinderi comerciale.

6.1 Comerț și servicii

Tabelul 6.1 Activitatea de comerț

Nr.	Denumirea	Adresa	Unitate de măsuri	Capacitatea (totală)	Nr (Buc)
I.Orașul Rezina					
1.	Magazin alimentar	Or. Rezina	m2	2051,5	29
2.	Magazine nealimentare	Or. Rezina	m2	4405,0	22
2.	Cafenea	Or. Rezina	locuri	264	6
3.	Bar	Or. Rezina	locuri	139	4
4.	Restaurant	Or. Rezina	locuri	600	4
II.Satul Stohnaia					
1.	Magazin alimentar	s. Stohnaia	m2	48,0	2
III.Satul Boșernița					
1.	Magazin alimentar	s. Boșernița	m2	24,0	1
IV.Satul Ciorna					
1.	Magazin alimentar	s. Ciorna	m2	178,0	2
2.	Cafenea	s. Ciorna	locuri	140	1

6.2 Finanțe și bănci

În oraşul Rezina îşi desfăşoară activitatea 5 filiale ale băncilor comerciale, filialele companiilor de asigurare şi oficii de consultanţă juridică.

Filiale ale băncilor economice:

- ✓ MOLDINDCONBANK: strada 27 August 1989 48A, or. Rezina. *(poziția A7, planșa PUG-5)*
- ✓ Victoriabank: strada 27 August 1989 18A, or. Rezina. *(poziția A10, planșa PUG-5)*
- ✓ Maib: str. 27 August 1989 5, or. Rezina. *(poziția A8, planșa PUG-5)*

- ✓ FinComBank: strada 27 August 1989 44 A, or. Rezina. *(poziția A9, planșa PUG-5)*
- ✓ Moldova Agroindbank: strada 27 August 1989 5, or. Rezina. *(poziția A6, planșa PUG-5)*

Oficii de consultanţă:

- ✓ Biroul Notarial "Lilia Bîrliba", str. 27 August 1989 12, or. Rezina.
- ✓ Biroul Notarial "Elena Cornos" str. 27 August 1989 ,or.Rezina.
- ✓ Biroul Notarial "Mihail Romanescu" str. 27 August 1989 ,or.Rezina.

Oficiul poștal din orașul Rezina este amplasat pe str. 27 August, o zonă centrală care facilitează accesul cetățenilor. Acesta oferă o gamă variată de servicii, inclusiv expedierea de corespondență, servicii financiare și administrative. *(poziția A5, planșa PUG-5).*

Oficiul Stării Civile din orașul Rezina este responsabil pentru înregistrarea actelor de stare civilă, cum ar fi nașterile, căsătoriile și decesele *(poziția A13, planșa PUG-5).*

6.3 Turismul

Orașul Rezina prezintă numeroase atracţii turistice, astfel încît în oraş a fost deschis un hotel pentru turiştii care vizitează zona.

POZ PUG	Denumirea	Adresa	Unitate de măsură	Capacitatea	Angajaţi (oam.)
Or. Rezina					
D9	Hotel “Anastasia”	or. Rezina ,str. Ion Aldea Teodorovici nr.8	m2/locuri	S=330/20	5
D8	Hotel “B&B Habitat”	or.Rezina,str. Păcii, nr.61	m2/locuri	S=420/26	5

6.4. Tendințe de dezvoltare

Dezvolatare economică a orașului se preconizează respectarea cerințelor administrative teritoriale, atît în intravilanul orașului cît și extravilanulul lui.

Proiectul **”Cercetarea şi Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boşerniţa, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** propune următoarele realizări:

- ➢ Extinderea întreprinderilor mari în extravilanul orașului asigurînd protecția sanitară a orașului;
- ➢ replanificare întreprinderilor nefuncționale, cu scopul de reutilizare și modernizare;
- ➢ dezvoltarea producţiei agricole în baza implementării tehnologiilor şi metodelor ştiinţifice noi de prelucrare a solului şi utilizarea raţională a terenurilor;
- ➢ sporirea volumului de producere şi crearea locurilor noi de muncă;
- ➢ utilizarea terenurilor favorabile din extravilanul orașului cu scopul de a dezvolta economia locală;
- ➢ îmbunatațirea căilor de acces local cu scopul de a îmbunatăți aspectul rutier din oraș;
- ➢ dezvoltarea obiectelor din sectorul prestări servicii în corespundere cu cerinţele normative şi sanitaro-igienice.
- ➢ schimbarea destinației terenurilor în terenuri cu potențial economic, pentru a dezvolta economia localităților;
- ➢ modernizarea întreprinderilor existente și lichidarea întreprinderilor nefuncționale cu scopul de a dezvolta arii protejate.

VII ORGANIZAREA ZONEI INDUSTRIALE

7.1 Situaţia existentă

În orașul Rezina, și localitățile rurale din componența orașului industria este strîns legată cu economia. Sectorul industrial este reprezentat de întreprinderile din industria extractivă (industria minerală), industria ușoar, industria alimetara.

7.2 Tendinţe de dezvoltare

Proiectul **"Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșerniţa, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova"** propune următoarele realizări:

- Restructurarea zonelor cu caracter industrial din centrul orașului Rezina;
- extinderea teritoriului domeniului Industrial și dotarea tehnico-edilitară corespunzătoare;
- excluderea zonei industriale din intravilan și includerea circuitului industrial în extravilanul localităților;
- dotatarea zonelor industriale cu zone sanitare de protecție, zone verzi, panouri acustice.
- eliminarea întreprinderilor nefuncționale și propunerea zonelor verzi;
- propunerea fîșiilor protectoare care împedică poluarea aerului de la industriile medii și mari;

VIII INFRASTRUCTURA EDILITARĂ

8.1 Alimentarea cu gaze naturale

Sistemul de alimentare cu gaze naturale în orașul Rezina este asigurat de către SRL "Orhei-Gaz". Alimentarea cu gaze naturale a orașului Rezina, inclusiv și satele Stohnaia, Ciorna și Boșerniţa este un proces care implică infrastrustură, tehnologie și reglamentări. Stația principală care are funcție de reglare și difuzare a gazelor naturale în orașul Rezina este (S.R.G.URBAN "ORHEI-GAZ"), punctul G5 pe PUG-15. Extinderea cu alimetare cu gaze naturale a zonelor rezidențiale existente și propuse, se face prin conectarea la rețiaua existentă. (Vezi grafic planșa PUG-15), situația existentă și propusă de alimetare cu gaze naturale.

Or. Rezina

Lungimea conductelor de alimetare cu gaze naturale (situația existentă):

- *Conductă de presiune înaltă subterană (G2)*-10 km
- *Conductă de presiune înaltă supraterestră*- 4 km
- *Conductă terestre de presiune mică*- 23 km
- *Conductă subterane de presiune medie*-1,8 km

Lungimea conductelor de alimetare cu gaze naturale (situația propusă):

- *Condustă de presiune mică*- 15,5 *km*

S. Ciorna

Lungimea conductelor de alimetare cu gaze naturale (situația existentă):

- *Conductă de presiune înaltă subterană (G2)*- 10 km

Stohnaia

Lungimea conductelor de alimetare cu gaze naturale (situația existentă):

- *Conductă de presiune înaltă subterană (G2)*- 4 km.

8.2 Alimentarea cu energie electrică

Prestarea serviciilor de aprovizionare cu energie electrică este acoperită de către un singur prestator – S.A „RED Nord". Transformarea presiunii de 10 kV în 0,4 kV în orașul Rezina este realizată de stația de transfortare electrică (ST 110/10RZ), poziția G4 (Vezi planșa PUG- 17), care are rolul de a reduce tensiunea înaltă (110 kV) la o tensiune medie (10 kV). Vezi planșa PUG-17, alimetarea cu energie electrică a or. Rezina (inclusiv s. Stohnaia, s. Boșerniţa și s. Ciorna), situația

existentă și extinderea energiei electrice la zona propusă. Conectarea se face de la sursa de energie electrică existentă.

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A și L.C or. Rezina (situația existentă):

- Linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 17 km
- Lini electrice de tensiune mică LEA 0,4 KV- 28 km
- Linii electrice de tensiune medie LC 10 KV -8 km
- Linii electrice de tensiune mică LC 0,4 KV -5 km.

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A și L.C or. Rezina (propunere):

- Lini electrice de tensiune mică LEA 0,4 KV- 10 km.

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A s. Boșernița (situația existentă):

- Linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 2 km.

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A s. Ciorna (situația existentă):

- Linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 2,5 km

Lini electrice de tensiune mică LEA 0,4 KV- 5 km.

Alimentarea cu energie electrică și lungimea liniilor L.E.A s. Stohnaia (situația existentă):

- Linii electrice de tensiune medie LEA 10 KV- 1,7 km
- Lini electrice de tensiune mică LEA 0,4 KV- 4,8 km.

Surse de energie regenerabile și ecologice

Energia eoliană este o sursă de energie regenerabilă care utilizează forța vântului pentru a genera electricitate. Pe în extravilanul or. Rezina este amplasat o turbină euliană, vântul face ca paletele turbinei să se rotească, activând un generator care produce electricitate (Vezi planșa PUG-17). Aceată sursă nu epuizează resursele și nu produce emisii de carbon.

Panourile fotovoltaice sunt dispozitive utilizate pentru a converti energia solară în energie electrică, în intravilanul orașului Rezina sunt amplasate panouri fotovoltaice care utilizează celule solare și generează electricitate atunci când sunt expuse la lumină solară, deasemenea și în extravilanul orașului este amenajată o zonă cu panouri fotovoltaice.

8.3 Alimentarea cu apa potabilă și rețeaua de canalizare

Alimentarea cu apă și sistemele de canalizare sunt esențiale pentru sănătatea publică și calitatea vieții. Orașul Rezina are o rețea centralizată bine dezvoltată pentru distribuția apei potabile, incluzând conducte, rezervoare și stații de pompare.

Sistemul puplic de alimentare cu apă

Sistemul puplic de alimentare cu apă a locuitorilor este gestionată Î.M.“Apă-Canal” în orașul Rezina cu adresa juridică str. Dacia, 37. (Vezi grafic planșa PUG-16)

Alimentarea cu apă a oraşului se efectuează de la 2 surse de apă:

I sursă include 6 staţii de pompare din puţurile forate a prizei de apă din sectorul „Păcii” (la moment funcţionează 3 şi trei sunt în rezervă).

Fîntîna arteziană Nr.1. de rezervă cu o adîncimea de 25,5 m, or. Rezina;
Fîntîna arteziană Nr.2. de rezervă cu adîcimea de 25 m, or. Rezina;
Fîntîna arteziană Nr.3. funcțională cu adîncimea de 31 m, or. Rezina;
Fîntîna arteziană Nr.4. nefuncțională cu adîncimea de 35 m, or. Rezina;
Fîntîna arteziană Nr.5. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina
Fîntîna arteziană Nr.6. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina

Fîntîna arteziană Nr.7. funcțională, adîncimea de 35 m, or. Rezina

Apa de la priza de apă din sectorul „Păcii" este pompată din puţuri în rezervor la cota geodezică +64 m de unde prin intermediul staţiei SP-2 apa este destribuită în reţea şi rezervoarele zonei de „sus" şi zonei „medii" a oraşului.

II sursă este staţia de tratare a apelor de suprafaţă din r. Nistru (proprietarul staţiei Uzina Metalurgică din or. Rîbniţa).

În gestiune sunt 5 staţii de pompare apă potabilă. La moment din diferite motive operarea lor se face după cum urmează:

1. Staţia de pompare str. Păcii (or. Rezina)– funcţionează;
2. Staţia de pompare s. Ciorna – staţionează, conservată;
3. Staţia de pompare str. 27 August (or. Rezina) – funcţionează;
4. Staţia de pompare str. 1Mai (or. Rezina) – funcţionează;
5. Staţia de pompare str. Energeticienilor (or. Rezina) – funcţionează;
6. Turn de apă de apă (or. Rezina) str. Florilor- funcționează;

Turnul de apă de pe str. Florilor, alimentează zona de Sud- Vest al or. Rezina, conducta de alimetare cu apă potabilă are o lungime de 3 km. Lungimea totală a apeductului este de 30 km, în orașul Rezina care se alimeteză de la cele 5 fîntîni artezine funcționale.

Deoarece satul Stohnaia este amplasat pe versanți apa este pompată spre partea de Vest catre stația de pompare, ulterior distribuită direct către consumatori, lungimea apeductului este de 2 km.

Satul Ciorna se alimetează de la Uzina Metalurgică din or. Rîbniţa, de la care apa se scurge în mod gravitaţional la staţia de pompare din satul Ciorna, care pompează apa în zervoarele situate la cota geodezică +198 a zonei de „sus" a oraşului Rezina de unde se alimentează toţi consumatorii. Lungimea apeductului care trece prin sat este de 9,4 km, iar grosimea apeductului care trece prin sat este de Ø63 cm.

Pe strada Vasile Alecsandrii, s. Boșernița este amplasată o pompă cu debit de 4000 l/h care pompează și distribuie apa prin conducte cu Ø63 cm, iar lungimea apeductului este de 5 km.

Sistemul de canalizare

Sistemul de canalizare al orașului Rezina este compus din conducte care transportă apele uzate către stația de epurare, situată în poziția G15 (vezi graficul plasei PUG-16). Lungimea totală a conductelor de canalizare în oraș este de 30 km. Orașul dispune de o stație de epurare amplasată pe teritoriul străzii Alexandr Matrosov, unde zilnic se tratează apele uzate.

Proiectul Etapa 1 presupune alimentarea cu apă și canalizare, precum și conectarea la o stație de pompare a apelor, care va fi situată pe strada Dacia în cartierul rezidențial nou din nord-vestul orașului Rezina. Lungimea totală a conductelor de ape uzate, dar și a apeductului, va fi de 5 km pentru fiecare tip.

Sistemul de canalizare centralizat este esențial pentru gestionarea apelor uzate în mediul urban; de aceea, se propune extinderea cu 6 km de conductă pentru ape uzate în zona de nord-vest a orașului Rezina și 2 km în zona rezidențială propusă (vezi graficul plasei PUG-16).

În prezent, doar orașul Rezina este conectat la sistemul centralizat de canalizare, de aceea se propune conectarea satului Stohnaia printr-o conductă de 4 km.

8.4 Salubrizarea teritoriului

Suprafața poligonului pentru utilizarea deșeurilor menajere constituie 9,6 ha și este amplasată în partea de vest a orașului Rezina, funcționează din anul 1990. Conform informațiilor oferite de

Î.M. „Servicii Comunale Locative Rezina”, aproximativ 50% din suprafața gropii de gunoi este completată. Teritoriul gunoiștii este îngrădit, însă lipsește sistemul de drenare. Poligonul dispune de un brâu de protecție sanitară pe două laturi. Pentru dezvoltare și perspective, se va extinde poligonul de utilizare a deșeurilor solide cu 1,7 ha.

8.5 Telecomunicații

S. A. „Moldtelecom” asigură legătura telefonică fixă prin intermediul stațiilor orășenești și sătești (Boșernița) și deservește abonații din orașul Rezina. De asemenea, în localitate activează operatori de telefonie mobilă, precum Orange, Moldcell și Unite, care oferă diverse oportunități și o gamă variată de servicii pentru consumatori.
Un alt furnizor important este StarNet SRL, care oferă servicii de internet și găzduire în domeniul IT și web, asigurând astfel accesul la rețeaua de internet pentru locuitorii orașului. (Vezi grafic plasa PUG-17).

Orașul Rezina dispune de 25 km de linii de internet, asigurând astfel conectivitate pentru locuitori și afaceri.

Satul Stonhaia este conectat la telefonie fixă și internet prin linii cu o lungime de 4,2 km, oferind locuitorilor acces la servicii de comunicație moderne.

Satul Ciona beneficiază de conectivitate la telefonie fixă și internet prin linii de 7 km, facilitând accesul la servicii de comunicație eficiente.

Iar satul Boșernița dispune de conectivitate la telefonie fixă și internet printr-o rețea de 3,7 km.

8.6 Tendințe de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitară

Proiectul **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** propune următoarele măsuri:

- Conectarea localnicilor din s. Ciorna, s. Boșernița și s. Stohnaia la rețelele de apă din or. Rezina, cu conservarea fântânilor arteziene existente.
- Extinderea rețelelor de canalizare în or. Rezina, s. Ciorna, s. Boșernița și s. Stohnaia.
- Dezvoltarea rețelelor inginerești de infrastructură pentru apă și canalizare în or. Rezina, s. Ciorna, s. Boșernița și s. Stohnaia.
- Delimitarea zonelor de protecție a fântânilor arteziene.
- Extinderea rețelelor de iluminat stradal și conectarea la energie electrică.
- Extinderea poligonului pentru utilizarea deșeurilor solide și propunerea zonei de protecție conform normativelor în vigoare.

8.7 Căi de comunicații și transport

Intravilanul și extravilanul orașului Rezina sunt traversate de o rețea extinsă de drumuri, atât de interes local, cât și de interes național. Infrastructura rutieră din oraș este relativ bine dezvoltată, însă necesită renovări capitale pentru a îmbunătăți siguranța și confortul circulației.

Rețeaua de drumuri locale

Orașul Rezina și satele din componența sa beneficiază de o infrastructură rutieră bine dezvoltată, formată din străzi principale, secundare și stradele. Lungimea totală a străzilor principale în orașul Rezina este de 14.500 m, în timp ce satele Boșernița, Ciorna și Stohnaia au străzi principale cu lungimile de 3.000 m, 2.771 m și, respectiv, 1.105 m. Lungimea totală a străzilor secundare din orașul Rezina este de 28.033 m (vezi tabelul planșei PUG-14). Drumurile locale, reprezentând cele 80 de străzi, sunt gestionate de către autoritățile publice locale, iar cele

naționale de S.A. „Drumuri Orhei" (vezi graficul planșei PUG-14).
Pe teritoriul oraşului, în subordine, există următoarele căi de comunicaţie:

- Magistrala de importanţă Naţională: R 20: Orhei-Rezina -Rîbniţa,
- Drumuri de interes Regional G42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă) și G41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșernița-Rezina-R9);
- drumul de interes Raional L 208 (drumul de ocolire a orașului Rezina), și drum de interes Raional L 205 (G41-Mateuți-Boșernița);
- 2 poduri peste r. Nistru – 1 pentru transportul auto şi 1 pentru transportul feroviar.
- rețea de străzi și accese locale interurbane și interrurale.

Transportul public de pasageri

Reţeaua de transport a oraşului este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internaţional, republican şi local Bălţi – Rîbniţa, deservit de Orhei drumuri.

Transport interurban

Rețeaua de transport a orașului Rezina este reprezentată în principal prin transportul auto, care asigură legătura internațională, republicană și locală pe ruta Bălți – Rîbnița, deservită de Orhei Drumuri. Transportul public intern în oraș este prestat prin intermediul microbuzelor de proprietate privată, având o capacitate zilnică de aproximativ 100 de persoane, cu un interval de circulație de o oră. De asemenea, locuitorii pot apela la servicii de taxi, atunci când este necesar.

În orașul Rezina există o autogară care deservește zilnic rutele suburbane, interraionale și naționale. Aceasta este amplasată în zona centrală a orașului și este în proprietate privată a S.A. RZ-TRANSCOM.

Teritoriul autogării are o suprafață de 0,301 ha, iar construcția blocului gării ocupă 355,9 m². Având în vedere dificultățile de trafic din această zonă, se propune atribuirea unui nou teritoriu pentru dezvoltarea autogării în perspectivă, cu o suprafață estimată de 10 ha pentru dezvoltarea nodului rutier.

8.8 Tendințe de dezvoltare

Proiectul **"Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova"** propune următoarele măsuri:

- Reorganizarea drumurilor de importanță locală.
- Propunerea unui teren pentru dezvoltarea unui nod de circulație rutieră (autogara).
- Organizarea de sensuri giratorii (ronduri).
- Construcția acceselor și străzilor noi.
- Îmbunătățirea căilor de acces locale pentru a optimiza aspectul rutier din oraș și din sate.
- Organizarea acceselor către terenurile destinate dezvoltării orașului Rezina.
- Delimitarea zonei de protecție a drumurilor de interes regional și raional, cu 50 m pe ambele părți ale părții carosabile.
- Conturarea acceselor pentru pietoni în zona rezidențială, atât în situația existentă, cât și în cea propusă.

IX PROTECȚIA MEDIULUI

Compartimentul protecția mediului în cadrul planului urbanistic general (PUG) este esențial pentru dezvoltarea durabilă a orașului Rezina și a satelor s. Ciorna, s. Stohnaia, S. Boșernița. PUG-ul definește cum va evolua o localitate pe termen lung, așa că integrarea principiilor de protecție

a mediului este crucială pentru a asigura un mediu sănătos și echilibrat.

Scopul principal al compartimentului protecția mediului este de a evalua starea mediului, măsurile de protecție și argumentarea ecologică a activității economice pentru teritoriul examinat la etapa primară de adoptare a soluțiilor în diferite domenii.

Principalele direcții a Planului Urbanistic General al or. Rezina (s. Ciorna, Stohnaia, Boșernița) sunt îndreptate spre ameliorarea situație existente de mediu. În plan se vor analiza caracteristicile principale a teritoriului localității, se vor stabili principalele surse de poluare și cu efect negativ asupra mediului, ca mai apoi să fie posibil de stabilit soluțiile de diminuare a acestora. În partea grafică a Planului Urbanistic General or. Rezina (s. Ciorna, Stohnaia, Boșernița) se vor analiza razele și distanțele de protecție sanitară a principalelor zone industriale și obiectivelor ce necesită să fie protejate. Asemeni se vor stabili și fîșiile riverane și zonele de protecție a rîurilor și bazinelor acvatice.

În baza propunerilor privind urbanizarea teritoriului au fost elaborate măsuri concrete de utilizare raţională a resurselor naturale şi de protecţie a principalelor componente ale naturii, precum şi reducerea factorului negativ antropic asupra mediului.

Soluţiile de proiect elaborate, care prevăd măsuri de protecţie ale mediului vor facilita obţinerea parametrilor normativi ai calităţii mediului pe teritoriul localităților.

DATE GENERALE

1. Suportul topografic sc. 1:10 000;
2. Date iniţiale prezentate de Primăria or. Rezina și a satelor din componența lui;
3. Caiet de sarcini privind elaborarea documentaţiei urbanistice, aprobată de primăria or. Rezina.
4. Tema-program privind elaborarea proiectului.
5. Strategia de dezvoltare integrată a raionului Rezina pentru perioada 2022-2030.
6. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A ORAȘULUI REZINA RAIONUL REZINA (2022-2029)
7. Programul de Revitalizare Urbană a orașului Rezina pentru anii 2020-2023
8. Sarcina sanitară nr. 07-05/789 din 24.11.2023 (vezi Anexe)
9. Scrisoare Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică privind Lista obiectivelor industriale periculoase, nr. 460/23 din 13.12.2023 (vezi Anexe)
10. Aviz informativ nr. 1049/04 din 05.12.23 Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, privind lipsa sau existența substanșelor minerale utile în limitele or. Rezina, inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia.
11. Aviz informativ Nr. 17/2/20/2024 din 09.02.24, Agenția de Mediu privind prezentarea indicatorilor calității apelor de suprafață pentrui r. Nistru și a r. Ciorna în regiunea s. Ciorna, Boșernița și Stohnaia.
12. Scrisoare Serviciul Hidrometeorologic de Stat privind Buletinul concentrațiilor de fond ale poluanților atmosferici și caracteristica climatică, nr. 03/939 din 28.11.2024 (vezi Anexe)
13. Rapoarte de încercări a apei potabile, Centrul de Sănătate Publică Orhei;
14. Programul Protecția Mediului pentru buna funcționare a uzinei de ciment Lafarge nr.21 din 08.02.2024.

BAZA LEGISLATIVĂ ȘI NORMATIVĂ

1. Legea nr.835-XIII din 17.05.1996 privind principiile urbanismului şi amenajării teritoriului.
2. Legea nr. 1515 din 16.06.1993 privind protecţia mediului înconjurător.
3. Legea nr. 86 din 29.05.2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

4. Legea nr. 440 din 27.04.1995 cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă.
5. Legea nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor.
6. Legea nr.11 din 02.03.2017 privind evaluarea strategică de mediu.
7. Legea nr.116 din 18.05.2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase.
8. Legea nr.10-XVI din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice.
9. Legea nr.160 din 12.07.2007 a energiei regenerabile.
10. Legea nr.851 din 29.05.96 privind expertiza ecologică.
11. Legea nr.411 XII din 28.03.1995 a ocrotirii sănătății.
12. Legea nr.1422-XIII din 17.12.97 privind protecția aerului atmosferic.
13. Legea nr.509-XIII din 22.06.1995 a drumurilor
14. Legea nr. 239 din 08.11.2007 a regnului vegetal.
15. Legea nr.105 din 02.06.2005 cu privire la grădinile botanice.
16. Legea nr. 591 din 23.09.1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane şi rurale.
17. Legea nr. 1102-XIII din 06.02.97 cu privire la resursele naturale.
18. Legea Nr. 509 din 22-06-1995 drumurilor*
19. Codul silvic nr.887 din 21.06.1996.
20. NCM C.01.09-2012. Amenajarea terenurilor fondului forestier de recreere. Construcții provizorii. Cerințe generale.
21. NCM B.01.03:2016 Sistematizarea teritoriului si localităţilor Instrucţiuni privind conţinutul, principiile metodologice de elaborare, avizare şi aprobare a documentaţiei de urbanism şi amenajare a teritoriului.
22. NCM B.01.05:2019 Urbanism. Sistematizarea şi amenajarea localităţilor urbane şi rurale
23. NCM E.04.02:2014 Protecția contra zgomotului.
24. NCM G.03.02:2015 Reţele şi instalaţii exterioare de canalizare
25. NCM G.03.01:2017 Instalaţii şi reţele de alimentare cu apă şi canalizare. Staţii de capacitate mică de epurare a apelor uzate comunale

9.1 Analiza stării actuale a mediului

Orașul Rezina și satele din componența sa (Ciorna, Boșerniţa și Stohnaia) sunt localități din raionul Rezina, situate la latitudinea 47.7491 și longitudinea 28.9622, la o altitudine de 147 metri față de nivelul mării. Acestea se află în partea de nord-est a Republicii Moldova, pe malul drept al râului Nistru, și fac parte din nord-estul Europei.

Amplasamentul geografic al localității este în partea nordică a Republicii Moldova, la o distanță directă de 100 km de orașul Chișinău. La nord și nord-est, teritoriul comunei se învecinează cu satul Solonceni, iar la est cu orașul Rîbnița. La sud-est se află satul Saharna, la sud - satul Saharna Veche și Echimăuți, iar la sud-vest - satul Chinișeuți. La vest, se învecinează cu satul Țareuca.

Un aspect esențial în cadrul dezvoltării urbane este infrastructura de transport. Orașul Rezina este traversat de căi de transport esențiale, precum drumul republican R20 (Bălți – Rîbnița). Această arteră principală nu doar că leagă Rezina de alte localități, dar și sprijină transportul de bunuri și persoane, având un impact direct asupra activităților economice.

De metționat faptul că orașul Rezina și satele Ciorna, Boșerniţa și Stohnaia sunt traversate și de drumurile regionale, precum G42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă) și G41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșerniţa-Rezina-R9). De asemenea, sunt prezente și drumuril locale L208 (drumul de ocolire a orașului Rezina) și L205 (G41-Mateuți-Boșerniţa).

9.2 Condițiile și resursele naturale a teritoriului examinat

- Caracteristica climaterică generală

Clima este temperat-continentală caracterizată prin iarnă blîndă și scurtă, vara este relativ

călduroasă. Orașul Rezina este amplasat în raionul agroclimateric de Nord-Est, caracterizat cu condiții optime de umezeală, cu o perioadă îndelungată de vegetație activă și cu durată lungă fără înghețuri. Durata medie a vegetației active este de 182-187 zile. Cantitatea medie anuală de precipitații 538 mm. Precipitațiile solide sunt caracteristice, în special pentru lunile decembrie-februarie. Prima zăpadă cade de regulă în luna decembrie, iar stratul de zăpadă devine stabil și se menține aproximativ 60 zile.

În zona agroclimaterică Nord- Estică frecvența vîntului este în proporție de 22 % pe direcția Nord- Vest, în proporție de 16% pe direcția Sud-Est, celelalte direcții sunt prezente între 8-17 % din numărul total de zile ale anului. Totodată frecvența calmului atmosferic este de 25%

Temperatura medie a anului este de 9,5 grade C. Primele înghețuri apar în luna septembrie cel mai devreme, în decembrie cel mai tîrziu. Ultimele înghețuri cel mai devreme în luna martie, în luna mai cel mai tîrziu. Durata perioadei fără înghețuri este de 182-193 zile. Viteza medie anuală a vîntului de 0-1, este de 36,8%, iar cele mai puternice vînturi se înregistrează o data la 5 ani de>25 m/s. Durata medie anuală de strălucire a Soarelui este de 2029 ore, cele mai mari canicule de >+40 grade C se înregistrează o data la 30 de ani.

Datele meterilogice pentru perioada multi anulă

Caracteristica	Valoarea
Temperatura midie anulă a aerului, grade C	9,5
Viteza medie anuală a vîntului, m/s	2,3
Fecvența anuală ale vitezei vîntului de 0-1 m/s,%	36,8
Durata medie anuală de strălucire a Soarelui, ore	2029
Cantitatea anuală de precipitații, mm	538

Fregvența (%) vîntului pe direcții și calmului pe an

N	NR	E	SE	S	SV	V	NV	CAMUL
17	8	10	16	12	4	11	22	25

Fregvența fenomene extreme

Fenomene extreme	Fregventă
Averse puternice de ploaie	în medie o dată în 3-5
Vînt puternic(>	în medie o dată în 5
Ger puternic (<-25 grede C)	în medie o dată în 5
Caniculă puternică (> +40 grade C)	în medie o dată în 30

Resurse minerale

În limitele teritoriului or. Rezina sunt înregistrate următoarele resurse minerale: **calcar, argilă, nisip, prundiș**. (Conform avizului Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale Nr 1049/04 din 05.12.2023). În limitele or. Rezina, inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia este amplasat

zăcăminte complex de calcar și argilă pentru producerea cimentului (substanțe minerală utilă de importanță națională) și nisip,prundiș pentru construcții.

Spații verzi: parcuri, scuaruri, gazoane

Zona verde cuprinde aproape toate sectoarele orașului. Acestea se regăsesc în curțile interioare ale caselor individuale, curțile blocurilor de locuit, de-a lungul străzilor principale ca str. 27 August 1989 , bulevardul Șciusev, scuarul monumentului Ferdinand I, monumentul Eroilor din str. 27 August 1989, monumentul Eroilor căzuți în cel de-al doilea război mondial din str. Lomonosov, de-a lungul rîului Nistru (fîșia reverană).

Orașul Rezina este diferențiat de alte localități prin Fondul forestier din cadrul teritoriului orașului Rezina constituie cca 103 ha.

Pe 30 august 2024, a fost aprobat proiectul de Hotărâre de Guvern pentru schimbul de terenuri, prin care orașul Rezina va schimba un teren din proprietatea sa privată cu două terenuri deținute de stat, având o suprafață totală de 57 hectare. Dintre acestea, 15 hectare vor fi utilizate pentru amenajarea unui parc și a unei zone moderne de recreere.

Numărul zonelor verzi (parcuri) de recriere existente în orașul Rezina

d/o	Denumirea zonelor	Numărul zonelor verzi existente (conform PUG)	Suprafața
1.	Rezina Vest	1	0,15 ha
2.	Centru	1	0,4 ha
3.	Terasa II	2	1,85 ha 15 ha
4.	Liceul Olimp	2	0,22
5.	Pentagrama	1	0,09 ha

9.4 Hidrografia

Apele de suprafață din zona orașului Rezina sunt reprezentate de două râulețe, dintre care unul este râulețul Rezina, care se varsă în râul Nistru. Partea de est a or. Rezina și a satelor Ciorna, Bșerniţa și Stohnaea străbate cea mai importantă ateră acvatică a Republicii Moldova-rîul Nistru lugimea totală a r. Nistru este de 639,47 km, iar conform ordinului Strahler nr.8 lungimea segmentului ce traversează localitățile or. Rezina este de 2,145 km, s. Boșerniţa-3,05 km, s. Ciorna-2,001 km, s. Stohnaea- 1,369 km (conform Agenției Apele Moldovei - harta Rețelei Hidrografice).

Afluentul mai mic, situat în extravilanul orașului, în partea de sud, are o lungime de 4.337 m și se revarsă în râul Nistru. Râulețul Rezina, situat în partea de nord a orașului, are o lungime totală de 30,5 km, dintre care 5.160 m se află în interiorul orașului. Acesta are un ordin de 3 conform sistemului Strahler.

La nord de intravilanul satului Ciorna se află râulețul Ciorna, care are o lungime totală de 48 km, iar segmentul din sat măsoară 9.122 m, având un ordin de 4 conform sistemului Strahler.

În apropierea satului Stohnaia, se găsește un pârâu cu un segment de 4.337 m, având un ordin de 1. De asemenea, la sud de satul Stohnaia, există un alt pârâu cu o lungime de 2.167 m, tot de ordin 1 conform sistemului Strahler.

Apele freatice influențează procesul de formare a solului prin adâncimea la care se află și prin natura și gradul lor de mineralizare. Acestea determină procesele de gleizare, înmlăștinire și salinizare. În afara zonelor de luncă, la procesul de solificare, apele freatice nu au un impact semnificativ, deoarece se află la o adâncime mai mare de 3 m.

Resurse de apă potabilă

Sistemul puplic de alimentare cu apă a locuitorilor este gestionată Î.M.“Apă-Canal” în orașul Rezina cu adresa juridică str. Dacia, 37. (Vezi grafic planșa PUG-16)

Alimentarea cu apă a oraşului se efectuează de la 2 surse de apă:

I. sursă include 6 staţii de pompare din puţurile forate a prizei de apă din sectorul „Păcii” (la moment funcţionează 3 şi trei sunt în rezervă). Apa de la priza de apă din sectorul „Păcii” este pompată din puţuri în rezervor la cota geodezică +64 m de unde prin intermediul staţiei SP-2 apa este destribuită în reţea şi rezervoarele zonei de „sus” şi zonei „medii” a oraşului.

II. sursă este staţia de tratare a apelor de suprafaţă din r. Nistru (proprietarul staţiei Uzina Metalurgică din or. Rîbniţa).

În gestiune sunt 5 staţii de pompare apă potabilă. La moment din diferite motive operarea lor se face după cum urmează:

1. Staţia de pompare str. Păcii (or. Rezina)– funcţionează;
2. Staţia de pompare s. Ciorna – staţionează, conservată;
3. Staţia de pompare str. 27 August (or. Rezina) – funcţionează;
4. Staţia de pompare str. 1Mai (or. Rezina) – funcţionează;
5. Staţia de pompare str. Energeticienilor (or. Rezina) – funcţionează;
6. Turn de apă de apă (or. Rezina) str. Florilor- funcționează;

Calitatea apei potabile

Conform analizei efectuate asupra calității apei potabile de pe strada Lomonosov, s-a constatat că aceasta este acceptabilă pentru consumatori. Rezultatele studiului arată că turbiditatea apei se încadrează în limitele admisibile, fiind măsurată la 1,2 unități, în comparație cu valoarea maximă admisibilă de 5 unități (conform standardului SM EN ISO 7027-1:2027).

De asemenea, concentrația nitraților a fost evaluată la 15,6 mg/l, ceea ce este semnificativ sub limita maximă admisibilă de 50 mg/l, conform standardului GOST 188826-73. Aceste date sugerează că apa din robinetul orașului Rezina este de o calitate bună și sigură pentru consum, respectând normele în vigoare.

Conform încercărilor sanitaro-microbiologice efectuate asupra apei potabile de pe strada Lomonosov, nu au fost depistați microbi, ceea ce indică un nivel ridicat de siguranță sanitară. Proba investigată a corespuns cerințelor prevăzute de Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei, respectând standardele stabilite pentru indicatorii analizați.

Apa potabilă livrată din robinetul situat la CSP str. Sciusev 2a se încadrează în limitele admisibile și nu prezintă pericole pentru consumatori. Conform măsurătorilor, turbiditatea apei este de 1,2 NTU, iar concentrația nitraților se ridică la 15,9 mg/l. Aceste valori confirmă conformitatea cu normativele în vigoare și indică faptul că apa este acceptabilă pentru consum, fără vreo modificare anormală. De asemenea, analiza a arătat că structura apei nu conține bacterii, asigurând astfel siguranța pentru locuitori.

De asemenea, au fost prelevate probe din robinetul RAP situat pe strada Păcii. Conform analizelor efectuate, apa livrată către consumatori se încadrează în limitele admisibile, având o concentrație de nitrați de 13,0 mg/l. Indicatorul clarității apei este de 1,2 NTU, ceea ce sugerează că aceasta este lipsită de particule suspendate, microorganisme sau poluanți. Aceste rezultate confirmă că apa din robinetul menționat este sigură și de calitate bună pentru consum.

Soluri și terenurile supuse alunecărilor

În rezultatul analizei pedologice, în orașul Rezina au fost evidențiate în jur de 20 de varietăți de sol. Majoritatea solurilor sunt utile pentru cultivarea culturilor raionate în Republica Moldova, inclusiv livezi. Solurile cernoziomice sunt cele mai răspîndite în intravilanul și extravilanul or. Rezna și satul Stohnaia, ele permit atît construcția noilor gospodării cît și cultivarea culturilor.

Zona orașului Rezina prezintă o varietate complexă de soluri, influențată de structura geologică și condițiile climatice locale. Dintre acestea, cernoziomul cu textură luto-argiloasă și cernoziomul cu textură lutoasă sunt cele mai stabile, având o fertilitate ridicată, favorabilă

agriculturii. Aceste tipuri de soluri sunt esențiale pentru susținerea culturilor. Conform Hărții Bonității Solurilor din Republica Moldova, orașul Rezina prezintă o diversitate de soluri cu grade variate de bonitate. O parte din aceste soluri se încadrează în categoria de bonitate ridicată, având între 60 și 80 de puncte. Cernoziomul tipic, cu o bonitate de 67 de puncte, este cel mai favorabil pentru agricultură, datorită conținutului său ridicat de nutrienți și capacității excelente de reținere a umidității.

Aceste soluri fertile sunt ideale pentru cultivarea cerealelor, leguminoaselor și altor plante agricole, contribuind astfel la dezvoltarea economică a regiunii. În contrast, rendzina prezintă o bonitate foarte slabă, variind între 20 și 40 de puncte. Această scădere a bonității se datorează texturii sale luto-argiloase și lito-nisipoase, care o fac mai predispusă la eroziune și levigație.

Un aspect important al solurilor din Rezina este prezența rendzinei, care, datorită texturii sale luto-argiloase și lito-nisipoase, are o structură mai slabă. Aceasta o face predispusă la procese de levigație, ceea ce poate diminua calitatea și stabilitatea sa. În plus, zona este afectată de alunecări de teren, ce reprezintă un risc semnificativ pentru construcții. Alunecările sunt determinate de instabilitatea rendzinei, care necesită măsuri de inginerie specifice pentru a preveni deteriorarea infrastructurii.

Eroziunea solurilor este un alt fenomen relevant în Rezina, unde sunt identificate trei tipuri de eroziune: puternic erodate, moderate erodate și slab erodate. Cernoziomul cu textură lutoasă este cel mai afectat de eroziunea puternică, în timp ce rendzina cu textură luto-nisipoasă suferă o eroziune moderată. Solurile slab erodate, cum ar fi cernoziomul și rendzina cu textură lutoasă, deși mai rezistente, rămân vulnerabile în fața condițiilor climatice extreme.

Un alt aspect deosebit de important este prezența cursurilor de apă din zonă, care au dus la formarea solurilor aluviale (mocirla). Aceste soluri, cu textură luto-argiloasă, oferă un potențial agricol considerabil, dar vin și cu provocări legate de inundații și eroziune.

9.5 Gestiunea deșeurilor solide

Suprafața poligonului pentru deșeurile menajere se întinde pe 9,6 ha și este situată în partea de vest a orașului Rezina, având funcționare din anul 1990. Potrivit informațiilor furnizate de Î.M. „Servicii Comunale Locative Rezina", aproximativ 50% din această suprafață a fost deja umplută. Deși teritoriul gropii de gunoi este împrejmuit, sistemul de drenare lipsește. Poligonul beneficiază de un brâu de protecție sanitară pe două laturi. Pentru viitor, se preconizează extinderea poligonului cu încă 1,7 ha.

9.6 Evaluarea stării existente a mediului

Principala sursă de puluare a aerului sunt degazarea gazelor toxice de la întreprinderiile și industriile care se găsesc pe teritoriul or. Rezina. Cu toate că or. Rezina dispune de zone de depozitare a deșeurilor, se poate confirma că sursa principală de poluare a solurilor și a apelor de suprafață și subterane o reprezintă deșeurile care nu sunt gestionate conform cerințelor mediului. Fapt datorat că unii locuitori nu sunt conectați la servicii de organizate de colectare și evacuare a deșeurilor.

Poluarea hidrografică

Poluarea apei se produce în urma scurgerii apelor reziduale, apelor meteorice și a deșeurilor care sunt aruncate direct în apele de suprafață. Gospodăriile particulare utilizează gropi de canalizare, iar apele reziduale sunt evacuate la solicitarea proprietarilor, ceea ce duce la poluarea solului și a apelor freatice. Aceste ape contaminate ajung, în final, în râul Nistru.

De asemenea, apele meteorice provenite de pe teritoriul întreprinderilor amplasate în zona de protecție se scurg neepurate în Nistru, contribuind la infectarea și impurificarea apelor de suprafață.

Analiza apei de suprafață a râului Ciorna oferă o privire detaliată asupra calității apei și a stării ecologice a acestei ape curgătoare. Rezultatele obținute din probele prelevate subliniază o calitate remarcabilă, ceea ce indică o conservare eficientă a mediului înconjurător.

PH-ul apei, un alt indicator crucial, a fost stabilit la 8,32, situându-se în intervalul normativ acceptat pentru Clasa I (6,5 - 8,5). Această valoare indică un mediu favorabil pentru organismele acvatice, esențial pentru supraviețuirea și dezvoltarea diverselor specii de plante și animale. Un pH stabil contribuie, de asemenea, la menținerea sănătății ecosistemului, fiind un semn al unei ape de calitate superioară.

Zona de protecție a râurilor și bazinelor acvatice este stabilită în conformitate cu Legea Nr. 272 din 23-12-2011 a apelor, care reglementează zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.

Poluarea Aerului atmosferic

Starea generală a bazinului aerian al orașului Rezina este nefavorabilă, deoarece orașul este unul industrial, iar aerul este foarte poluat din cauza prezenței întreprinderilor industriale mari, cum ar fi uzina de ciment din Rezina și uzina de ciment și metalurgică din orașul Rîbnița. Aceste fabrici funcționează pe bază de gaz și cărbune, având potențialul de a utiliza și anvelope uzate. Gazele emise în urma arderii materiilor prime pentru producerea materialelor de construcție sunt extrem de toxice pentru viața și sănătatea umană. În plus, unele întreprinderi mai mici sunt amplasate în apropierea zonei locative.

În oraș, precum și în suburbii, există numeroase case de locuit la sol unde agentul termic principal este cărbunele sau lemnul. Aceasta crește probabilitatea emisiilor de monoxid de carbon, cu consecințe negative asupra sănătății. Un alt factor care influențează calitatea aerului este transportul auto. Orașul Rezina și satele din componența sa sunt traversate de drumuri de interes național (R20) și regional (G41, G42), pe care circulă un flux foarte mare de autoturisme.

Acest lucru duce la eliberarea gazelor de eșapament, în special pe strada Centurii, care este de asemenea frecventată de autovehicule de mare tonaj.

În contextul provocărilor globale legate de poluarea atmosferică, companiile industriale, cum ar fi Lafarge Ciment Moldova, își asumă responsabilitatea de a reduce impactul asupra mediului. Programul de control al emisiilor de poluanți în atmosferă implementat de companie oferă o evaluare detaliată a surselor de emisii, cu scopul de a asigura un mediu mai curat și mai sănătos pentru comunitățile din jur.

La Ucătorul de argilă Nr. 2, au fost identificate surse semnificative de emisii, care necesită atenție specială (CO, NO_2, Pulberi). Prima sursă majoră este cuptorul rotativ, care este un element central în procesul de producție a cimentului. Acesta generează emisii de monoxid de carbon (CO), oxizi de azot (NO_2) și dioxid de sulf (SO_2). Emisiile de CO sunt rezultatul proceselor de ardere, iar NO_2 contribuie la formarea smogului și afectează calitatea aerului. O altă sursă importantă de emisii o reprezintă procesul de măcinare a cimentului. La morile de ciment 1 și 2, s-au identificat emisii de pulberi fine, care pot afecta sănătatea umană și mediul.

Programul de control al emisiilor nu se limitează doar la identificarea acestor surse, ci include și măsuri proactive pentru reducerea poluării. Lafarge Ciment Moldova investește în tehnologii avansate de filtrare și monitorizare continuă a emisiilor, asigurându-se că valorile se încadrează în limitele legale.

Lista obiectivelor industriale periculoase (OIP) din or. REZINA, s. Ciorna, s. Boșernița și s. Stohnaia, r-onul Rezina în evidență la INST

Nr d/o	Denumirea operatorului	Adresa obiectivului	Denumirea OIP
1.	S.A. "Lafarge Ciment"	S. Ciorna, r-nul Rezina	Cariera de piatră Rezina-II
2.	Lafarge Ciment (Moldova)	or. Rezina, str. Viitorului,1	Stația de alimentare cu

	S.A		combustibil lichid
3.	Î.C.S "Bemol Retail"	or.Rezina, str. Lomonosov,57	Stația de alimentare cu combustibil lichid
4.	S.R.L "Vento Retail "	Or. Rezina 27 August 1989, 4	Stația de alimentare cu combustibil lichid
5.	Î.M "Tirex Petrol" S.A	Or. Rezina str. Centurii 1	Stația de alimentare cu combustibil lichid
6.	Baghete Nova	Or. Rezina str. 27 August 28/1	Instalații de alimentare cu gaze a brutăriei
7.	Departamentul Instituțiilor Penintenciare, Pentenciarul nr. 17	Or. Rezina, str. Nistriană,1	Instalații de alimentare cu gaze Centralei termice pe combustibil gazos
8.	Panifcoom	Or. Rezina, str. Sciusev,5	Instalații de alimentare cu gaze a brutăriei
9.	"Dor-August" S.R.L	Or. Rezina, str. 1Mai,2/1	Instalații de gaze a Uscătoriei de fructe
10.	Scoala -internat auxiliară	Or. Rezina, str. 1 Mai,22	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos
11.	S.A. "Lafarge Ciment"	Or. Rezina, str. Viitorului,1	Macarale Recipiente Turle sistemul de aprovizionare cu gaze a Uzinei de ciment
12.	"Max- Victor"	Or. Rezina,str. 1 Mai. 4	Instalații de alimetare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos
13.	"Orhei Gaz" S.R.L "Rezina- Gaz" fil	Or. Rezina Str. Lomonosov,46	Sistemul de distribuție gaze
14.	Primăria or. Rezina	Or. Rezina,str.27 August 1	Instalații de alimentare cu gaze a Centralei termice pe combustibil gazos liceul "A. Pușchin"
15.	Primăria or. Rezina	Or. Rezina, str. Eminescu 22	Instalații de gaze a Centralei termice pe combustibil gazos Gradinița de copii Nr:5

Poluare Solului

Poluarea solului din oraș este în mare parte cauzată de deșeurile urbane, care includ atât reziduurile comerciale, cât și cele domestice, precum și resturile din sistemul de canalizare. Cea mai mare parte a solului este contaminată de materiale precum plasticul, sticla, conservele metalice, fibrele, hârtia, cauciucurile și alte substanțe care necesită mulți ani pentru a se descompune.

Poluarea urbană este la fel de periculoasă ca cea industrială, având un impact semnificativ datorită volumului mare de resturi care se degradează extrem de lent. Poluarea industrială contribuie, de asemenea, la degradarea solului prin poluanți proveniți din industriile de exploatare a mineralelor, cum ar fi fabrica Lafarge Ciment Moldova, care se ocupă și cu comercializarea cimentului, nisipului, pietrișului și gipsului. În procesul de fabricare a diverselor

materiale de construcție sunt utilizați agenți precum zgura și cenușa, care contribuie la poluarea solului. Acești poluanți afectează și degradează proprietățile biologice ale solului, în special datorită cantităților mari și a substanțelor de proveniență artificială.

Practicile agricole moderne au un impact covârșitor asupra poluării solului. Pentru a crește productivitatea, se folosesc diverse pesticide, ierbicide și fertilizatori, care ajung în sol și afectează compoziția acestuia. De asemenea, reziduurile de la ferme și gunoiul de la grajduri, care conțin chimicale, contribuie la eroziunea și poluarea solului.

Poluare fonică

Sursele principale de zgomot (poluare fonică) cu impact asupra mediului sunt fluxurile de transport auto și apropierea industriilor de zonele rezidențiale.

9.7 COMPLEXUL DE MĂSURI PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

Elaborarea complexului de măsuri pentru protecția mediului întru prevenirea sau diminuarea acțiunilor eventual nefavorabile asupra mediului şi folosirii raționale a resurselor naturale

Măsurile factoriale pentru ameliorarea stării mediului

Soluţiile de proiect stipulate în proiectul prin proiectul **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** au fost adoptate avînd în calcul şi sistemul restricţiilor de planificare, incluzînd:

- *ZONA DE PROTECȚIE SANITARA A ZONELOR ACVATICE*

Râul Nistru - 1000 m, Rîuleţul Rezina- 500 m, Rîuleţul Ciorna- 500 m, Bazine acvatice - 500 m, Pîraie-20 m (Conform LEGII Nr. 272 din 23-12-2011 apelor);

- LIMITA FÎȘIEI REVERANE A APELOR (Râul Nistru - 100 m, Rîuleţul Rezina-20m, Rîuleţul Ciorna-20, Piraie-5m); (Conform LEGII Nr. 272 din 23-12-2011 apelor);
- ZONA DE PROTECȚIE A SITURILOR ARHIOLOGICE (R-50 m);
- ZONA DE PROTECȚIE A MUNUMENTELOR DE ARHITECTURĂ OR. REZINA- (100 m), S. CIORNA (200M); (Conform LEGII Nr. LP1530/1993 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor)
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE SANITARĂ A GOSPODĂRIILOR COMUNALE (cimitire (300m), Cimitirul Evreesc (conservat-100 m), fintini arteziene (40 m), stații de epurare (100m), stații de pompare a rețelei de canalizare (15m));

gunoiste(700 m), cariere (1000 m), terenurilor rețelelor edilitare (15m);

- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE A CĂII FERATE (100 M);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE A DRUMULUI REGIONAL G-42, G41 (10 m);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE A DRUMULUI REPUBLICAN R20 (10 m);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE A DRUMULUI LOCAL L 208, L 205 (5m);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE SANITARĂ A ZONEI INDUSTRIALĂ GREA (100 m);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE SANITARĂ A ZONEI INDUSTRIALĂ UȘOARĂ (50m);
- LIMITA ZONEI DE PROTECȚIE A REMIZEI DE POMPIERI 15 (30M) (Distanța de la hotarul terenului remizei de pompieri pîna la clădirile sociale și locative să constituie minim 15 m, pînă la intituțiile preșcolare și curative-minim 30).

Zonele de protecție au fost stabilite în baza normativelor vezi (Anexa 2).

În scopul diminuării poluării mediului şi ameliorării stării sanitare şi ecologice în proiect sunt prevăzute următoarele măsuri:

- *Aerul atmosferic:*

- dezvoltarea localității din partea expusă la vânt în raport cu zona principală de producere;
- folosirea producţiei ecologice, ne oferind o reducere semnificativă a emisiilor de poluanţi;
- înverzirea maximă a teritoriilor zonelor de protecție sanitară a întreprinderilor;
- eliminarea şi transformarea întreprinderilor ce afectatează zonele rezidenţiale;
-utilizarea unor procese tehnologice moderne, echipament tehnologic şi cu îmbunătăţirea performanţelor ecologice;
- proiectarea întreprinderilor noi şi reconstrucţia întreprinderilor existente, care să asigure reducerea emisiilor pînă la normele sanitare;
- monitorizarea stării tehnice şi exploatării instalaţiilor pentru epurarea gazelor la întreprinderile existente;
- aducerea în concordanță a mijloacelor de transport auto în corespundere cu standardul ecologic „Euro”, care reglează conținutul de substanțe nocive în gazele de eșapament;
- stabilirea restricțiilor pentru evacuarea substanțelor nocive în atmosferă de la sursele principale de poluare;
- realizarea de către întreprinderi a măsurilor de reducere a emisiilor în perioadele cu condiții meteo nefavorabile, prevăzute în proiectele emisiilor limitat admisibile (ELA) a poluanților.

- *Resurse acvatice:*

- dezvoltare și extinderea reţelelor de alimentare centralizată cu apă potabilă.
- instalarea fâşiei riverane al rîuleţului de-a lungul limitei de inundaţie, dar nu mai puţin de 20 m pe ambele maluri;
- fîşiile riverane de protecţie a rîuleţului de plantat cu arbori şi arbuşti hidrofili;
- de respectat regimul de gestionare în zonele de protecţie a apei, precum şi lichidarea poligonul deşeurilor menajere în conformitate cu prevederile legislaţiei Republicii Moldova;
- interzicerea păşunatului pentru animalele domestice şi aratul terenurilor zonei de protecţie a resurselor de apă;
- organizarea locurilor speciale pentru adăparea animalelor în afara fâşii de protecţie a apei;
- inlocuirea haznalelor permeabile cu impermeabile;
- efectuarea inventarierii şi paşaportizarea fântânilor de mînă şi întreprinderea măsurilor necesare pentru a îmbunătăţi calitatea apei potabile;
- în cadrul programului de control al apelor, se monitorizează următoarele surse: râul Ciorna, apele din fântâna arteziană, apele meteorice și apele de la stația de purificare Lafarge Ciment Moldova. În baza analizei apei din fântâna arteziană (Nr. 3841(3) și Nr. 15), se va efectua periodic controlul microbiologic, chimic și al indicatorilor, de două ori pe an, conform "Regulamentului igienic privind protecția bazinelor de apă contra poluării".

- *Resurse funciare, solurile, gestionarea deşeurilor:*

- amenajarea terenurilor întretăiate cu râpi prin plantarea cu vegetaţie de arbori şi arbuşti;
- eliminărea organizată a apelor de suprafaţă pe pante abrupte;
- lichidarea depozitelor de gunoi neautorizate;
- măsuri de protecție a solului şi controlul asupra poluării în corespundere cu cerințele legislației în vigoare;
- recultivarea solurilor degradate;
- organizarea colectării selective a deşeurilor menajere solide în containere cu capac instalat pe platforme din beton.

- *Resurse fondului ariilor naturale, regnul vegetal și animal:*

a) *măsuri de respectare a regimului stabilit pentru ariile naturale special protejate:*

1) crearea zonelor de protecție în jurul teritoriilor ariilor naturale, protejate de stat;

2) restricții pentru activitățile de gospodărire şi altele în zonele de protecție din jurul ariilor naturale, protejate de stat.

b) *măsuri pentru restabilirea regnului vegetal:*

1) plantații noi, inclusiv plantarea vegetației lemnoase şi arbuștilor cu destinație specială (cu protecție contra zgomotului şi vântului, plantații în ZPS şi altele);

2) formarea cadrului natural-ecologic al teritoriului;

c) *măsuri pentru protecția regnului animal:*

1) interzicerea arderii vegetației, folosirea materialelor periculoase pentru obiectivele regnului animal şi mediul de trai;

2) extinderea suprafețelor de teren prin plantare cu vegetație forestieră, în scopul măririi suprafețelor habitatelor regnului animal.

- *Salubrizarea teritoriilor şi gestionarea deşeurilor:*

a) promovarea şi implementarea sistemului separat de colectare a deșeurilor orășănești şi de producere, precum şi instalațiilor de sortare, compostare, prelucrare a deșeurilor (după tipul de material) şi folosirea lor repetată;

b) organizarea sistemului de control a deșeurilor de producere şi consum;

c) implementarea tehnologiilor moderne pentru eliminarea deșeurilor de producere şi consum;

d) suspendarea activității depozitelor de deșeuri orășănești, care nu corespund cerințelor sanitaro-ecologice.

9.7 Prognoza situației mediului ambient

Ţinând cont de dezvoltarea or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) şi soluţiile stipulate în compartimentul respectiv care includ un şir de măsuri orientate spre utilizare raţională a teritoriului localităţii, resurselor naturale, protecţiei patrimoniului construit și protecția mediuli ambiant, au fost stabilite următoarele priorități:

ZONA INDUSTRIALĂ	
Disfuncționalități	*Priorități*
O parte din utilajele industriale sunt demodate și învechite astfel crează poluarea fonică, întrucît zona industrială se găsește în apropiere de zona locativă	- implementarea, la întreprinderile care sunt surse de poluare fonică, a proceselor tehnologice şi utilajelor cu un nivel redus de influenţă fonică;
O mare parte din tehnologiile și utilajele industriale sunt pe baze de combustibil, astfel se degajă emisii în aerul atmosferic	-implementarea proceselor tehnologice noi, dotarea întreprinderilor cu instalaţii de epurare a gazelor şi captarea prafului;
Zona industrială se găsește în nemijlocita apropiere de zona locativă	-se propune crearea fîşiilor verzi de protecţie în jurul întreprinderilor amplasate în apropierea construcţiilor locative, conform normativelor de protecție sanitară. - reutilizarea obiectivelor cu destinație industrial în obiective cu destinație economică.
Orașul este în trepte astfel apele meteorice de pe teritoiul uzinelor și fabricilor din zonă ajung direct în bazinele acvatice de suprafață și afectează calitatea apei rîurilor, în mare parte a rîului Nistru	- stabilirea și marirea zonei de protecție a zonei riverane, fîșiile de protecție a apelor conform normativelor. - instalarea unor sisteme de drenare pe teritoriul uzinelor și industriilor.

Infrastructura rutieră	
Din motivul că orașul este traversat de drumul Republican R20, G41, G42 crează poluarea fonică.	- diferenţierea strictă a străzilor existente şi proiectate; - executarea tramei stradale conform cerintelor și standartelor din intravilan luînd în considerare folosirea arterelor de ocolire; -delimitarea zonelor de protecție sanitare a drumurilor de interes Raiona, Regional, Local.
Drumurile locale existente sunt într-o stare exploarabilă, afecteză în mare parte aerul atmosferic poluîndul.	- modernizarea și proiectarea cailor de cominicație de transport rutier atit la nivel național cît și internațuional. - crearea intersecţiilor regulate şi a trecerilor pietonale care să corespundă cerinţelor normelor sanitare; - reconstrucţia străzilor existente cu scopul de a spori capacitatea acestora prin extinderea lăţimii părţii carosabile şi aducerea la cerinţele normative a altor parametri tehnice şi a calităţii îmbrăcămintei rutiere.
Orașul este lipsit parțial de stații pentru trasportul public pe lingă complexele comerciale, instituții de învățământ	- amenajarea "platformelor de staţionare" pentru transportul public; - interzicerea staţionării automobilelor pe partea carosabilă şi de-a lungul trotuarelor pe străzile principale din perimetrul zonei centrale şi amenajare parcărilor provizorii de-a lungul străzilor de importanţă locală;
Sistemul de canalizare	
În domeniul evacuării apelor uzate cea mai mare problem în oraș, este că nu toate casele individuale sunt conectate la serviciu de canalizare publică, avînd haznale care crează poluareea solului și a apelor freatice.	- extinderea traseelor de canalizare în sectorul locative individual din oraș și a satelor din componența lui, pentru a asigura un trai decent pentru locuitorii din zona.
Sistemul de alimentare cu apă	
Orașul Rezina este un oraș industrial, și o mare parte din materialele care sunt intrebuințate în intreprinderi și uzine are un efect poluant asupra apelor de suprafață cît și cele subterane, afecteză și bonitatea solului. Zonele și fîșiile de proteccție a rîurilor nu sunt respectate.	-respectarea zonei de protecție a bazinelor rîului Nistru (cel puțin 1000 m) și a Rîuleţelor (cel puțin 500 m) de pe teritorul orașului Rezina conform legii Nr. LP 440/1995 din 27.04.1995. - respectarea zonei de protecție a zonei industriale (cel puțin 50 m).
Serviciul de salubrizare	
Mai mult de 50 % din zona de depozitare a deșeurilor este completă, terenul este lipsit de sistemul de drenare, ceea ce afectează starea solului.	- se propune stație de reciclare a deșeurilor, proiectarea sistemului de drenaj, îmbunatățierea sistemului de colectarea a gunoiștelor.

	-extinderea poligonului de utilizare a deșeurilor menajere solide.
Punctele de celectarea a deșeurilor au un aspect și design învechit	- colectarea separată a DMS pe platforme special amenajate - câte 4 tombetoane pentru colectarea separată a DMS, inclusiv hârtie, sticlă, plastic şi alte deşeuri.
Nivelul scăzut de conectare la serviciu de salubrizare.	- îmbunătățirea sistemului și conectarea a locatarilor la serviciu de salubrizare cu scopul protecției mediului și respectarea cerințelor igieno-sanitare a teritoriului orașului. - extinderea sistemului de salubrizare conform normativelor pentru situația existentă și propusă.
O parte din deșeurile neautorizate sunt aruncate în mediu, fără a pastra normele sanitare astfel are un effect poluant asupra mediului.	- suspendare deșeurilor neautorizate, care nu corespund normelor sanitaro- ecologice.
Resursele funciare şi plantaţiile verzi	
Poluarea industrială este una din activitatea care influențează bonitatea și calitatea solului, practicile agriculturale moderne poluează solul în proporții covârșitoare, care conține diferite chimicale care cauzează eroziunea și poluarea sa.	- dezvoltarea localităţii cu utilizarea maximă a rezervelor teritoriale interne; - crearea spaţiilor verzi noi pe terenurile ce urmează a fi asimilate şi pe teritoriul construcţiilor locative şi de utilitate publică. - valorificarea teritoriilor libere din interiorul orașului; - extinderea suprafeţelor totale a teritoriilor înverzite din localitate, care de asemenea îndeplinesc şi funcţia de habitat natural pentru mai multe specii de plante şi animale.

9.8 Tendințe de dezvoltare

Conform proiectul **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** propune următoarele măsuri:

Deciziile adoptare în proiect pentru perioada de calcul vor permite diminuarea influenţei negative asupra aerului atmosferic. Aceste măsuri vor permite minimizarea emisiilor poluanţilor şi acţiunii sonore asupra aerului atmosferic.

Extinderea suprafeţelor totale a teritoriilor înverzite din localitate, întărite printr-un statul juridic şi de către regulamentul local de urbanism, va contribui la îmbunătăţirea stării mediului înconjurător din localitate.

Ideea principală a proiectului **”Cercetarea și Actualizarea Planului Urbanistic General al or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s. Boșernița, s. Stohnaia) raionul Rezina, Republica Moldova”** constă în crearea unei structuri rurale urbanizate, compacte, echilibrate şi cu legături reciproce, care va asigura dezvoltarea durabilă a elementelor mediului şi localităţii în general, atât pentru perioada de calcul, cât şi pentru perspectivă.

Se propune extinderea zonei rezidențiale în intravilanul orașului Rezina, îndreptându-se spre partea de sud a orașului și vestul satului Stohnaia. De asemenea, se va extinde rețeaua stradală conform planului stabilit pentru zona rezidențială existentă „Rezina Nord Vest”, dar și pentru zona rezidențială propusă.

Zonele industriale, aflate atât în extravilanul, cât și în intravilanul orașului, nu respectă normele sanitare, motiv pentru care se recomandă reorganizarea și includerea acestora în circuitul economic.

Dezvoltarea rețelei rutiere va fi bazată pe un sistem existent, cu îmbunătățiri ulterioare, pentru a asigura comunicarea eficientă cu alte localități. Vor fi alocate terenuri nu doar pentru perioada de proiectare de 10 ani, ci și pentru viitor, în scopul dezvoltării structurii construcțiilor locative.

Se propune valorificarea spațiilor verzi, care vor fi îmbunătățite și transformate în zone de odihnă și distracție, atât pentru locuitorii orașului Rezina, cât și pentru atragerea turiștilor. Albia râului Nistru și a râulețelor de pe teritoriul orașului va fi înverzită și curățată, ceea ce va contribui la un mediu mai sănătos și la un spațiu urban estetic.

Poligonul pentru deșeuri menajere solide, situat într-o zonă favorabilă din punct de vedere geografic, va beneficia de un sistem de colectare și reciclare, inclusiv un sistem de drenare, cu propunerea de extindere pentru viitor.

Pentru îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, se va extinde infrastructura edilitară prin conectarea la gaz, apă și canalizare.

Având în vedere că nodul rutier din intravilanul orașului creează dificultăți de circulație în cartierele rezidențiale, se propune amenajarea unei zone de circulație în apropierea drumului republican R20, pe un teren cu o suprafață de 10 ha.

În urma analizelor și concluziilor studiilor efectuate, unele zone funcționale au fost modificate în structură și dimensiune. Astfel, limita intravilanului orașului Rezina și a satului Ciorna a fost extinsă, incluzând suprafețele necesare dezvoltării în următorii 10-15 ani.

ANEXE. MATERIALE SUPORT

ANEXA 1

INDICATORII TEHNICO-ECONOMICI OR. REZINA, S. CIORNA, S. STOHNAIA, S. BOȘERNIȚA

Nr d/o	Indicatorii	Unitatea de măsură	Anul de bază 2023			
1	2	3	4			
1.	**Populaţia**					
	Populaţia		Or. Rezina	s. Ciorna	s.Boșerniț a	s. Stohnaia
	Numărul populaţiei (anul 2023)	loc.	11.917	1202	446	717
	Densitatea populaţiei	loc. /ha	2420,43	1 398,81	637,14	694,76
	Structura pe vîrstă a populaţiei:					
	- pînă la vîrsta aptă de muncă (anul 2020)	loc.	1902	218	67	82
	- în vîrsta de muncă	loc.	8206	821	272	435
	- peste vîrsta de muncă	loc.	1957	219	272	181
	Structura pe sex a populaţiei: (anul 2019)					
	- femei	mii loc.	6587,0	---	---	---
	- bărbaţi	mii loc.	6286,0	---	---	---
2	**Teritorii**					
	Suprafața totală a teritoriului inclusiv intravilan or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s.Boșernița, s. Stohnaia)	ha	**3351.83**			
	Total teritoriul intravilan or. Rezina (inclusiv s. Ciorna, s.Boșernița, s. Stohnaia)	ha	492,35	85,93	70,033	103,2
	inclisiv zone:					
	-Zona centrala si alte functii de interes public	ha / %	23,72	1,2	---	6,06
	-Zona caselor de locuit individuale	ha / %	120,31	52,12	26,03	29,72
	- Zona caselor de locuit colective	ha / %	11,11	0,43	---	0,23
	- Zona construcțiilor industrial-economice	ha / %	65,31	4,33	0,05	0,22
	-Zona de recreere (parcuri, scuaruri, terenuri sportive, gradini publice)	ha / %	31,143	-	-	0,62
	-Zona suprafete acvatice	ha / %	1,054	---	---	0,05
	-Zona comunală	ha / %	12	1,01	---	0,98
	-Rețele de drumuri și străzi	ha / %	64,63	6,65	3,42	6,61
	-Zona terenuri pentru construcții	ha / %	52,91	2,97		3,95
	Alte terenuri	ha / %	103,38	21,5	36,81	54,72
3.	Fond locativ	m^2 / loc.	413,14	714	1570,24	1439,33
4	**Fondul locativ**					
	Fondul locativ, inclusiv					
	-locuințe cu proprietate privată cu loturi	mii (case)	2202	365	150	275
	-blocuri cu mai multe apartamente	mii (blocuri)	101	2	---	1
5.	Necesarul de majorare a ariei totale	mii ap.	126	---	---	---

		(case)				
6.	Fondul locativ supus modificării	mii (case)	126	---	---	---
7.	**Infrastructura socială**					
	Instituţii preşcolare	locuri				
	Instituţii de învăţămînt primar şi general	locuri	3 131		---	---
	Școla Muzicală și de Arte plastice	locuri	180	---	---	---
	Spitaluri (Spitalul Raional)	paturi	150	---	---	---
	Puncte mobile pentru medicina de urgență	m^2 supraf. / autospeciale				
	Unitatea de salvatori și pompieri	m^2 supraf. / autospeciale	910/4	---	---	---
	Azil pentru bătrîni şi invalizi	locuri	+	---	---	---
	Biblioteci	mii unitati (cărti)		1500	---	
8.	**Întreprinderi de comerţ**					
	- Magazine alimentare	m^2 supraf. comerc.	2051,5	178,0	24	48
	- Magazine nealimentare		4405,0	---	---	---
	- Alimentație publică					
	Baruri	mii locuri	139	---	---	---
	Cafeneli		264	140	---	---
	Restaurante		600	---	---	---
	Piaţă	mii m^2	7590	---	---	---
	Sucursale ale băncilor	buc	5	---	---	---
9.	**Agrement şi sport**					
	Terenuri sportive	ha	6,67	---	---	---
	Hoteluri	m^2/loc	750/46	---	---	---
10.	**Infrastructura edilitară**					
	Infrastructura de transport					
	Lungimea străzilor magistrale şi drumurilor Magistrale de interes:					
	Naţional: R 20 (Orhei-Rezina -Rîbniţa)	км	6,6	---	---	---
	Regional G42 (Rezina-Saharna-Saharna Nouă)	км	2	---	---	2
	G41 (R9-Șoldănești-Alcedar-Boșernița-Rezina-R9);	км	--	2,5	2,25	---
	inclusiv:					
	- principale	км	14,500	2,771	3	1,105
	- secundare	км	28,033	6,359	---	3,900
	- stradele	km	---	1,490	---	0,500
	Alimentare cu apă, inclusiv:	mii m^3 / zi				

	- potabilă şi on scopuri de gospodărire	mii m^3 / zi				
	- in scopuri industriale	mii m^3 / zi				
	Ape uzate canalizate	mii m^3/ zi				
	canalizare menajeră	mii m^3/ zi				
	canalizare industrială	mii m^3/ zi				
	Volumul deşeurilor menajere	mii m^3/an				
	Utilizarea energiei electrice	mii KW oră/an				
	inclusiv:					
	- în scopuri comunale, menajere	mii KW oră/an				
	- în scopuri industriale	mii KW oră/an				
	Lungimea conductă de gaze de presiune medie	km				
36.	Lungimea conductă de gaze de presiune joasă	km				
Protecţia mediului înconjurător						
	Asigurarea locuitorilor cu suprafeţe înverzite	m^2/om				

ANEXA 2

DISTANŢE NORMATIVE ALE ZONEI DE PROTECŢIE SANITARE

Explicaţie PUG	Denumirea obiectului	Situaţia existentă		Perioada de calcul		Lăţimea ZPS, m
		Lăţimea ZPS, m	Prezenţa zonei locative în ZPS (+, -)	Explicaţie PUG	Măsuri	
1	2	3	4	5	6	7
Obiective sociale şi comunale						
R20	Drum Republican	10	+		conform LEGII Nr. 509 din 22-06-1995 drumurilor*, Anexa 1 pct.3 ZPS pentru G e de 10 m	10
G42,G41	Drum regional	10	-		conform LEGII Nr. 509 din 22-06-1995 drumurilor*, Anexa 1 pct.3 ZPS pentru G e de 10 m	10
L-208 L-205	Drum local	5	+ +		conform LEGII Nr. 509 din 22-06-1995 drumurilor*, Anexa 1 pct.3 ZPS pentru ZPS pentru L este de 5 m	5
-	ÎS Calea ferată din Moldova (Mateuți- Rîbnița)	100	-		Conform NCM B.01.05:2019	100
G1 G3	Cimitire (or. Rezina) Cimitirul Vechi Cimitirul Nou	300	-	G1 G3	Înmormântare tradițională	300 m pct. 10.6 NCM B.01.05:2019
G2	Cimitirul Evreesc (or. Rezina)	100	-	G2	Stoparea înmormîntărilor De prevăzut în partea zonei rezidenţiale plantarea fîşiei de arbori şi arbuşti cu lăţimea nu mai mică de 50 m (CH 245-71,P.2.12)	100 După închiderea cimitirului, la expirarea a 15 ani de la ultima înmormîntare, lăţimea zonei de protecţie sanitară poate fi redusă pînă

						la 100 m. (Regulamentul ui cu privire la cimitire HG nr. 1072 din 22.10.1998)
G1	Cimitirul (s. Stohnaia)	300	-	G1	Înmormântare tradițională	300 m pct. 10.6 NCM B.01.05:2019
G1	Cimitirul (s. Ciorna)	300	-	G1	Înmormântare tradițională	300 m pct. 10.6 NCM B.01.05:2019
	r. Nistru	1000	-		Se stabilește Zona de Protecție Sanitară conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	1000 Articolul 53^{1}
	Rîuleţul Rezina	500	-		Se stabilește Zona de Protecție Sanitară Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	500
	Rîuleţul Ciorna	500	-		Se stabilește Zona de Protecție Sanitară Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor.. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă,	500
	Pîraie	20	-		Se stabilește Zona de Protecție Sanitară Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	20
	r. Nistru	100	-		Se stabilește fîșia	100 conform

					riverană conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	Articolul 53[1]
	Rîuleț ul Rezina	20	-		Se stabilește fîșia riverană Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	20 conform Articolul 53[1]
	Rîuleț ul Ciorna	20	-		Se stabilește fîșia riverană Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor.. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	20 conform Articolul 53[1]
	Pîraie	5	-		Se stabilește fîșia riverană Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	5 conform Articolul 53[1]
	Bazinele acvatice	500	-		Se stabilește Zona de Protecție Sanitară Conform Legii nr.272/2011 din 23.12.2011 a apelor. cu privire la zonele şi fîşiile de protecţie a apelor rîurilor şi bazinelor de apă	500
	Situri arhiologice	50	-		Se stabilește conform Legii LEGII Nr. 218 din 17-09-2010 privind protejarea	50

					patrimoniului arheologic	
D2, D19 Or. Rezina	Monument de arhitectură	50	-	D2 D19	Se stabilește conform Legii Nr. LP1530/1993 DIN 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor	100
D1 S. Ciorna	Monument de arhitectură	50	-	D1	Se stabilește conform Legii Nr. 12 din 21-01-2022 privind ocrotirea monumentelor	200
G16 G18	Gunoiștea	700	-	G16 G18	Se propune doar de micșorat și de îngrădită cu gard, de elabarat proiect și de autorizat terenul acesteea.	700
G15	Stație de Epurare	100	--	G15	Conform NCM G.03.02:2015 Reţele şi instalaţii exterioare de canalizare	100
G17	Stații de pompare a sistemului de canalizare	15	--	G17	Conform NCM G.03.02:2015 Reţele şi instalaţii exterioare de canalizare	15
	Cariera	1000	+		Se propune doar de micșorat și de îngrădită cu gard, de elabarat proiect și de autorizat terenul acesteea	1000
	Terenuri ale rețelelor edilitare	15	+		Conform NGMC din 03 02 2015 Retele și instalații exterioare de canalizare	15
G5	S.R.G URBAN	100	-		Conform Hotărirea Nr1104 din 14-11-2018 Pentru aprobarea Regulamentui privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale	100

	Zona industrială grea	100	-		Conform NCM C.02.02:2016 "Clădiri şi construcţii industriale"	100
	Zona Industrială ușoară	50	-		Conform NCM C.02.02:2016 "Clădiri şi construcţii industriale"	50
	Remiza de pompieri	15 (30)	-		Conform NCM C.01.11:2014 Construcții Civile. Norme de proiectare a remizelor de pompieri	Distanța de la hotarul terenului remizei de pompieri pîna la clădirile sociale și locative să constituie minim 15 m, pînă la intituțiile preșcolare și curative-minim 30